

GORICA

(Zjutranje izdanje.)

Izbaja vsa rek in soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dneva praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom pošiljan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Solskih ulicah, Jellersitz v Nunskih ulicah in Leban na Verdijevem tekališču po 8 vin.

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v »Narodni tiskarni«, ulica Vetturini h. št. 9.
Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnino pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po peti vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska »Narodna tiskarna« (odgov. J. Marušič).

Državni zbor.

V torek je poslanski zbornica razpravljala o nujnem predlogu poslanca Bianchinija, katerega je stavil glede hrvatskih dogodkov v imenu »Slovanske zveze«. Predlog se je glasil: 1. Vladi se naroča, naj stori vse potrebno, da se odstranijo od hrvatskega bana v Ljubljano poslani agentje ter onemogoči njih ovadustvo. 2. Vlada naj naznani vzroke, zakaj se je pričela sodna preiskava proti slovenskim tiskarnam v Ljubljani. 3. Vlada naj poskrbi, naj se pomiri slovansko prebivalstvo na jugu države, ki je opravičeno vznemirjeno vsled neznosnih razmer na Hrvatskem.

Poslanec Bianchini je v obširnem govoru, trajajočem nad jedno uro, utemeljeval predlog. Popisoval je namreč dogodke, ki so se vršili zadnji teden na Hrvatskem in ki vznemirjajo duhove še dandanes. Policija, orožniki in vojaki gasé ogenj, toda potlačiti le morejo plamen, a ne zadušiti opravičene nevolje hrvatskega naroda, proti krutemu sistemu, ki ga tlači. Celo znani prijatelj Madjarov, hrvatski poslanec v ogrski zbornici, dr. Tomažič, je dne 14. t. m. javno priznal, da so madjarske zastave in napisi na hrvatskih tleh protizakoniti, ker ne soglašajo s hrvatsko-ogrsko nagodbo iz l. 1868. »Ako bi hoteli — rekel je Tomažič — vse kraje na Hrvatskem zastaviti z vojaki, ne bi zadoščala avstro-ogrska armada, marveč bi si morali izposoditi vojakov od trodržavnih zaveznikov«. A da bi ljudstvo pomirili, so proglasili nagli sod. Vse ječe na Hrvatskem so prenapolnjene, ker zapirajo mlado in staro, ženske in moške, delavce in veleposestnike, advokate, notarje in duhovnike. Dijaki morajo za tri in deset let z vseučilišča; uradniki morajo v pokoj, ako ne nastopajo proti ljudstvu. Hrvatski listi ne smejo poročati o dogodkih, sicer so zaplenjeni. Tako je bil »Obzor« že 949 krat zaplenjen v zadnjih 20 letih. Zasebna pisma odpirajo na poštah uradih. Doslej je bilo ranjenih nad 1000 oseb in usmrčenih 19.

Za Bianchinijem je govoril ministrijski predsednik in sicer jako srdito. Rekel je, da se naša vlada ne sme me-

šati v zadeve onkraj Litave. Zagovarjal je tudi bana Khuen-Hedervaryja ter pri tej priliki razžalil celo Bianchinija, na kar mu je Bianchini zabrusil v obraz besedo predrznež. Predsednik je pozval Bianchinija k redu, a jugoslovanski in češki poslanci so proti temu burno protestirali ter žugali, da poderejo celo državnozbornsko kolibo, ako bi se jim hotelo braniti, da bi ne smeli v nji prosto izraziti svojega mnenja.

V imenu češkega kluba je posl. Dyk navajal razloge, iz katerih so češki poslanci podpisali predlog. Prvič so simpatije do južnih Slovanov in drugič so razmere na Hrvatskem v istini takove, da ljudski zastopniki ne morejo in ne smejo molčati. Posl. dr. Žitnik je naglašal: Stoletja so Slovenci in Hrvati delili žalost in veselje in to hočejo tudi v bodoče. Sedanji dogodki na Hrvatskem vzbujajo pozornost ne le onkraj Litave, marveč tudi tostran, osobito pa na slovanskem Jugu. In če Avstrija v dogovoru z Rusijo v Macedoniji zahteva reforme, potem je gotovo naravno, da preje napravi red v svoji hiši. In če vlada izjavlja, da avstrijska zbornica ni pravo mesto za razprave o dogodkih na Ogerskem, upamo vsaj, da naš glas prodere do Najvišjega mesta in da bo de modri, dobrotljivi vladar našel pota in sredstva, ki morejo pomiriti hrvatski narod in slovanski Jug. Govorili so še posl. Ferri in pa glavna govornika češki posl. Choc in dalmatinski posl. vitez Vuković. S tem je bila razprava končana. Značilno je, da se ni oglasil noben nemški poslanec, ki bi zagovarjal ogrsko vlado in njen sistem. Iz tega sklepamo, da so sicer nemške stranke v večini soglašale s predlogi, a z ozirom na vlado, opustile vsako akcijo, ki bi se mogla tolmačiti kot demonstracija proti Madjarom. Za prvi predlog je glasovalo 101 proti 81 poslancev. Predlog je sicer dobil absolutno večino, a za nujnost je treba dve tretjini glasov, zato je bila nujnost odklonjena. Za drugi predlog pa so vstali vsi Poljaki in člani nemškega katoliškega centra; nujnost predloga je obveljala s 142 glasovi proti 69. Tretji predlog je kot prvi dobil absolutno večino, a nujnost ni obveljala. Istotako je pri meritornem glasovanju dobil drugi predlog zdatno ve-

čino. Mej glasovanjem je bil velik ropot in krik, ker je podpredsednik Kaiser izjavil, da je nujnost tudi drugega predloga odklonjena.

Na to je zbornica nadaljevala razpravo o nedeljskem počitku.

Životopisne črtice o banu grofu Jožefu Jelačiću pl. Bužimskemu.

(Spisal M. Mihaeljev.)

Ker se dandanašnji toliko govori in piše po vseh časnikih gledé onih od Madjarov izzvanih nemirov na Hrvatskem, menda bi ne bilo odveč, ako se ozremo malo na onega vrlega junaka, ki je pomagal pod geslom: »Što Bog da de i sreča junaka«, l. 1848-49., maršaloma Radetzkyju in Windischgrätzu, rešiti prestol in Avstrijo. Tu je bil na čelu omenjeni junak ban Jelačić. Mi itak premalo poznamo za domovino in Avstrijo zaslužne može, zlasti one, ki so bili slovanske krvi, ker se nas je učilo na nemških gimnazijah čislati samo to, kar je nemškega: »Deutsche Biederkeit, deutsche Treue, deutsche Sprache, deutsche Cultur« itd., a same sebe in svoj narod spoznavati in ljubiti, kar je njegovega, o tem se ve, da nam je le učitelj slovensčine kaj malega povedal. Tako je bil in je še »nemški konj« vedno sit ovsa in najboljše detelje, med tem ko vboga »slovenska para«, kakor je peval svoje dni že pesnik Vodnik, stoji lačna v blatu in jo vrhu tega še tepejo po glavi in rebrih! In vendar, kje bi bila že Avstrija, ako bi je ne bili rešili ravno Slovani l. 1848-49.? Avstrijski Slovani so se vedno držali Palatzkovega gesla: »Ako bi Avstrije ne bilo, bi jo morali mi vstvariti!« Med najbolj zaslužnimi možmi, katerim se ima poleg Božje previdnosti Avstrija zahvaliti za svoj obstanek, imenuje zgodovina, poleg Radetzky-ja in Windischgrätz, tretjega v tej zvezi, namreč nepozabnega bana Jelačića, o katerem sem se namenil tukaj nekaj črtic podati, da bodo mlajši čitatelji »Gorice« zvedeli, kdo in kako zaslužen je bil ta mož, kateremu in katerega narodu bi morala Avstrija pač na veke hvaležna biti! Pa ravno današnji nemiri po vsej Hrvatski pričajo, da tudi v politiki velja, žal, pregovor, da

nehvaležnost je plačilo sveta, t. j. tudi Hrvatoma, ki so s svojo zvestobo rešili Avstrijo in krščanstvo obvarovali pred divjim Turčinom, ker so skoz mnogo stoletij noč in dan stali na straži proti temu kletemu sovražniku krščanskega imena. Da pa ne bo zopet predolg ta vvod k životopisu tega slavnega junaka, kakoršnega bi ravno zdaj zopet potrebovali naši bratje Hrvati proti svojim tlačiteljem, krutim Madjarom, pogledjmo, kdo je bil in kaj zaslužnega je storil slavn ban Jelačić za svojo domovino in Avstrijo!

Jožef grof Jelačić pl. Bužimski je bil tretji sin podmaršala bar. Frana Jelačića, ki se je že v turških in francoskih vojskah vedno odlikoval. Ta je umrl l. 1810. in vsi njegovi trije sinovi: Jurij, (najstarejši je umrl še le pred 3 leti kot podmaršal v Zagrebu 97 let star), Anton in Jožef sta dosegla generalsko čast, in poslednji, kakor bomo pozneje slišali, je kot ban hrvatski svoje ime jako proslavil l. 1848-49. Rojen je bil 16. okt. 1801. v Zagrebu. Vzgojen je bil na akademiji Marije Terezije v Dunajskem Novem mestu. Toda, ker je imel veselje do vojaškega stanu, je vstopil l. 1819. kot poročnik v tretji dragonski polk, katerega imejitelj je bil njegov veliki stric — po materi — bar. Knežević. — Ravnatelj akademije je sicer menil, da bi bilo škoda tako nadarjenega mladenca porabiti za vojaka, na kar je opazil bistroumni cesar Frančišek: »On je prepričan, da se potrebuje v vseh državnih službah dobro nadarjene ljudi; Jelačića se bo dalo na vsak način porabiti v onem stanu, h kateremu čuti nepremagljivo nagnenje«. Te prerokovalne besede so potem postale najbolj popolna resnica.

V letu 1825. je avanciral za nadporočnika in v tej časti je opravljal službo kot brigadni pobočnik pri generalu Gerambu v posebno zadovoljstvo. Po petih letih je postal stotnik II. reda v ogulinski graničarski polkovnici in še tisto leto je postal stotnik I. reda v polku. V tej časti se je odlikoval l. 1835. pri veliki Kladovi v boju proti roparskim Turčinom na čelu svojega oddelka s pogumom in odločnostjo tako, da je bil pohvaljen na Najvišjem mestu. Dve leti

vitost in krutost laških puntarjev; oni so pomorili vse ujetnike, oni so poklali med bojem vse ranjence, ki so jim padli v roke; zato pa tudi naši vojaki niso nobenemu prizanašali, marveč pobili so vse, pri katerih so našli orožje. Vendar se ima Brescia zahvaliti le strogemu redu, ki je vladal v avstrijski armadi, da ni bila oplenjena in požgana, kakor je to tudi zaslužila.

Modeno in Parma (vojvodstvi) so zasedle avstrijske čete ter so morale zopet pokorne biti njih knezom; ravno tako je poslal maršal Radetzky en vojni zbor v Toškano, ki si je z naskokom osvojil Livorno, kjer si je naš obče znani, zgoraj imenovani junak Andrej baron Čehovin, oslavil svoje ime z junaštvom in je zato dobil tudi od velikega vojvoda toškanskega, Leopolda II., z laško pisanim diplomom zaslužno kolajno in tako je bil storjen konec ustaji v Toškani. Drugi je šel v Romanjo, ki je primoral Bolonjo k predaji ter 19. junija pa po kratki oblegi zasedel Ancono (Jakini), kjer si je tudi naš junak Čehovin zopet zaslužil papeževo kolajno.

Ko si je maršal zavaroval hrbet,

LISTEK.

Spomin na 55-letnico ustaje v Milannu in hrvatsko junaštvo v istej.

(»Et meminisse juvat«, Spisal M. Mihaeljev.)

(Dalje.)

Trčili so dne 23. marca; D'Aspre je začel boj ob 11. uri z ne prav 20.000 mož močnim drugim armadnim zborom, ker je menil, da ima le en sovražen zbor, ne pa glavne armade pred seboj, in do 3. ure popoldne se je držal na bojišču proti premoči. V tem usodnem trenutku, ko bi se bili utrjeni vojaki morali umakniti sovražni sili in pritisku, prilomasti tretja in založna armada z naglimi koraki ter so ukljub hrabremu uporu Sardincev ravno z večernim mrakom izvojevali najpopolnejšo zmago. — Tukaj je prejel naš obče znani rojak Andrej baron Čehovin, komur se je pred njegovo rojstno hišo dne 14. avgusta 1898. v Branici postavil krasen spomenik iz marmorja, znameniti red Marije Terezije za svojo izvanredno hrabrost, kakor že poprej pri Montanari veliko srebrno kolajno in pri Somma Capagni pa veliko zlato. To trojno veliko odliko-

vanje je nekaj redkega in nenavadnega najti hkratu pri enem vojaku.

Karol Albert se je izpostavil ognju, kakor oni, ki išče smrt; on je videl, da ni mogoče več braniti sovražniku pohod v Turin, in ravno tako je moral on biti prepričan, da ne more po svoji, proti Avstriji pokazani sovražnosti in nezvestobi, pri vedenju, katero je kazal do italijanske prekucije, nikakor več kralj biti, potem ko je bil dvakrat in poslednjič tako naglo in odločno poražen.

Še tisti večer odloži krono v prilog svojemu sinu, vojvodu savojskemu, Viktorju Emanuelu, ostavi takoj Italijo, ter ne najde preje miru, dokler ne pride na konec naše Evrope, na obrežje atlanskega oceana, v Oporto (Portugalsko), kjer je pravno uničeni mož umrl že 28. julija istega leta.

Novi kralj je pri osebnem pogovoru z Radetzkom dne 26. marca sklenil premirje, v katerem je obljubil slovesno (!?), da bo de postavil mir s cesarjem na trajno podlago. Vsled te obljube so bili pogoji premirja prav mili. Dne 6. avgusta je bil podpisan mir. Viktor Emanuel je obljubil plačati 75 milijonov frankov

za vojno odškodnino ter se je odpovedal vsem zahtevam do lombardsko-beneškega kraljestva in vtikanju v zadeve laških držav, kakor je to delal njegov oče.

V šestih dneh je dovršil Radetzky to vojno, podobno znanim besedam rimskega vojskovodja Cezarja: »Veni, vidi, vici«, za katero bi ga Napoleon I. zavidal, ako bi se mrtvi zmenili za tako nagle zmage!

Lombardija je ostala, vključ v klicanju k ustaji, mirna, — bali so se preveč »belih hudičev« (diavoli bianchi), kakor so imenovali avstrijske vojske radi njih belih uniform. Le Brescia, tedaj še trdnjava, v kateri so se zbrali najzagriženejši prekucuh-prostovoljci iz Veltlina in pogorja, se je uprla. General Haynau (ali »Hauein«) imenovan, je pozval mesto k predaji; tudi vest o bitki pri Novari ni nič na nje delovala, ker isti uporniki niso hoteli verjeti na tako naglo odločbo in popolen poraz Karola Alberta, in tako ni ostalo ničesar drugega, kakor se mesta polastiti z vihro ali naskokom. Ena brigada je započela nazkok 1. aprila 1849. ter ga izvršila ukljub obupnemu uporu ustajnikov. Nezaslišana je pa tu grozo-

pozneje je bil kot major namestniški pobočnik v Dalmaciji in l. 1842. polkovnik in poveljnik prvega banskega polka, na čegar važnem mestu si je on pridobil ljubezen in zaupanje graničarskega ljudstva. V marcu l. 1848. je bil imenovan za generalmajorja in hrvatskega bana in brž potem že za podmaršala. Tedaj se mu odpre, pod tedanjimi političnimi odnošaji obširno, pa tudi zelo opasno polje delavnosti, pri katerem so mu bile pa vedno zvezde vodniče, nepremakljiva zvestoba do cesarske hiše in ljubezen do domovine, mile mu Hrvatske. On sam je tedaj pisal nekemu svojemu zaupnemu prijatelju tako-le: „Moja kocka je padla, jaz sledim po ravni poti ter igram očitno igro; ako pri tem poginem, padem kot domoljub in kot zvesti služabnik svojega Gospoda in cesarja“. — Ko je bil od cesarja Ferdinanda (s pridevkom „Dobrotljivega“) imenovan banom za trojedino kraljevino (Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo) v začetku l. 1848, se je takoj podal na Dunaj, ter je prisegel njegovemu Veličastvu kot tajni svetnik; ni pa hotel pri tedaj spremenjenih političnih odnošajih Ogrske do Avstrije položiti prisege kot ban, rekoč, da se on ne more kot mož-poštenjak k ničemu zavzeti, kar bi po svoji vesti vršiti ne mogel. Ob njegovem bivanju v Beču, mu je izkazala tudi dunajska posadka svoje navdušenje na njegovem imenovanju. Vrnivšega se v Zagreb, je prebivalstvo sprejelo z navdušenjem. Brž je sklical ilirski zemaljski sabor v Zagreb, v kateri so prihiteli narodovi zastopniki od vseh strani v polnem številu; tedaj so bili vsi jedini Srbi in Hrvatje, pod imenom Iliri. Oj, kolika navdušenost je vse narodove zastopnike in poslušalce prešinjala, ko je razlagal skupščini, zakaj so se tu sešli. Ogrskemu samostalnemu ministerstvu, ki je hotelo Hrvatje imeti kot podredjene, skoraj brezpravne nasproti ogrski kroni, je on in ves sabor zanikal svoje pripoznanje. En glas je šel skozi vso trojedino domovino, da hoče biti neodvisna in enakopravna z Ogrsko po reku: Enake dolžnosti, enake tudi pravice! Toda ogrsko ministerstvo je povzdignilo na cesarskem dvoru v Inomestu (komur se je isti radi marčne dunajske ustaje umaknil) žugajoče pritožbe in ban je bil tje pozvan, da se opraviči. Ali na dvoru ni bil od vseh dobro sprejet; le cesar Ferdinand mu je še tako nekako zaupal, čeravno se je zelo proti njemu „intrigiralo“ od strani takozvane „kamarile“. Od tod je poslal pomirjajoči razglas na vse pri italijanski vojski se nahajajoče graničarske polke (okrog 36000 do 38000 mož je tu bilo), katere je skušal odvrniti od zvestobe znani hrvaški pesnik, pa italijanskega mišljenja, Tomaseo ali Tomažić iz Šibenika, ud začasne ljudovlade sv. Marka.

je obrnil izdaten del svoje moči proti Benetkam, katero mesto je zaupalo Kotsutovim sporočilom in obljubam ter se hotelo vpirati za vsako ceno, kakor je to naznanil beneški diktator Manin. Ali za oblego tega otoškega mesta ali trdnjavic v grezih in otokih (lagunah), je bilo treba precejšnjega, da, še večjega števila vojakov kakor pri Piemontu. Tudi izgube so bile večje, ne sicer toliko po sovražnem ognju, akoravno je bil ta zelo močan, bolj pa je provzročil te večje zgube mrzličen zrak v lagunah, ki je deloval tem škodljivejši, ker so morale čete stati po rovi v vodi večkrat do pasu. V teh četah je služilo tudi mnogo slovenskih fantov, zlasti med topničarji, ki so potem tudi domov prišedši, pripovedovali epizode iz te oblege. Toda njih vstrajnost in pogum sta bila nepremagljiva; bližnji prekopi so bili proti močni trdnjavi izpeljani in od 23. do 26. maja je grmelo 100 topov proti isti; bombe so raznesle v zrak mnogo zalog streljiva, razrušile so dve vojašnici, ubile ali ranile eno tretjino posadke, ki je pa morala v noči od 26. na 27. maja ostaviti svoje dobro branjeno mesto.

(Dalje pride.)

Toda cesarju vedno zvesti graničarji niso Tomasea poslušali. Vendar pa, ker so graničarji zvedeli, da je njih ožja domovina v nevarnosti, so nameravali se tje vrniti v brambo mile domovine, ali ban jih je pomiril z lepimi besedami in obljubo, da poskrbi že on z ostalo polovico graničarskih polkov v obrambo trojedine kraljevine, kar je tudi možko in junaško dovršil. In tako so oni ostali v Italiji, ter zopet osvojili, z ostalimi cesetami lepo lombardo-beneško kraljestvo za cesarja pod maršalom Radetzkom!

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Gorice. — „L'Eco del Litorale“, list, kateremu je geslo: „propugnare la causa della giustizia e della verità“ od 15. maja donša članek: „Dimostrazione antimagiara in Croazia“. Ko smo mi Hrvati prečitali ta članek, smo splameli v pravičnem gnjevu in z nami vred tudi vsi Slovenci, ki poznajo bliže točno stanje in neznosne prilike, v katerih ravno sedaj ječijo Hrvatje v banovini. Ta list — „L'Eco del Litorale“ — opisuje v omenjenem članku v živih bojah naval seljakov iz okolice križevačke na posestvo Fodroczy-eva blizu mesta Pogačeva, ker je razjareno ljudstvo mislilo, da se ondi skriva ban.

Ta dopis ni samo fragmentaren, brez motivacije in kakega vvoda, ki bi navedena dejstva stavil v pravo luč in bi dopuščal razsodno kritiko dogodkov, ampak je tudi izkrivljen. Dopisnik onega članka ima bujno fantazijo, ker opisuje cel dogodek dramatsko. Osvetiti hočemo le nekoliko čudnih izrazov in misli članekovih. Ta g. dopisnik namreč krsti pravični pokret tlačnega naroda hrvatskega z imenom „fanatismo antimagiario“. Si jeli g. dopisnik v svesti, kaj pomeni ime fanatizem? Jeli ta beseda tu na mestu? S kakim pravom on nazivlje hrvatske seljake, ki so vpriporili ta naval „la turba dei saccheggiatori“? Pozna-li italijanski besednjak gršega naslova za tatove in razbojnike, kot je ta? Mi pa vendarle menimo, da je ta epitheton ornans mnogo bolj primeren za prilično število vernih podanikov blažene Italije. Za tega g. dopisnika je pravični in obupni boj, ki ga bije hrvatski narod za svoja prava najbolj primitivna in opravičeni gnjev ubogega in tlačnega hrvatskega seljaka „un quadro barbarico“? Seveda — potrpežljivi Hrvatje, ki so že tolikrat hodili za druge narode po kostanj v ogenj, so Italijanom barbari, kadar se hočejo orestiti neznosnega jarma. Pri tem pa pozablja dopisnik, kako so delali in delujejo Italijani potajno z bodežem in tajnimi mafijami.

Ta g. dopisnik ali ne pozna političkega stanja na Hrvatskem, ali pa hoče živo popisujoč in iskričljivo eno epizodo iz hrvatskega pokreta, zlobno očrtniti hrvatski narod. Ako ne pozna pokreta, naj molči ali naj se boljše iz verodostojnih virov informira; ako pa ga pozna, moramo dopisnika globoko pomilovati. V tem slučaju bi namreč moral podati tak komentar o dogodku, o katerem poroča in navesti vzroke, vsled katerih se je pojavil mej Hrvatim tak odločen odpor proti banu in njegovemu zistemu. Ker pa g. dopisnik tega ni storil, je namenoma sugeriral čitateljem lista napačno mnenje o dogodkih na Hrvatskem, tako, da ti mislijo, da je pravični odpor Hrvatov proti tiranstvu bana in proti robstvu, ki ga občutijo pod šovinizmom mažarskim le podivjanost nekaterih nezadovoljnih seljakov. To gotovo ni pravično. Odpor na Hrvatskem je le glasen protest naroda, ki si drugače ne more pomagati proti banu in vladi, ki hoče uničiti s pomočjo vojaških bajonetov brez ozira na zakon, materijalno, moralno in ustavno samostanost Hrvatov. Mi se nadejamo, da bo taj pokret rodil dobrih sadov za hrvatsko in slovansko narodno stvar v obče. Če je tedaj cilj tega boja tako plemenit in opravičen, nije li opravičena tudi borba zanj, ko ne dostaje drugih sredstev? Da se pri takih prilikah pojavljajo nasilne demonstracije, je neizogibno in naravno, to g. dopisnik „L'Eco“ — ta tudi sam ve dobro, posebno če pozna demonstracije v Italiji, kjer so taki izgredi na dnevnem redu, in to ne med seljaki, ampak prosvitljenimi vseučiliščniki.

Jasno je, da je pri tej stvari posredi fanatizem onega g. dopisnika, ki mu je žal, da se med Hrvati in Slovani sploh javljajo taki pokreti, ki pričajo, da smo še živi, dočim najbrže odobrava nepravilno in zares barbarstvo postopanje italijanske irridente v slovanskem Primorju. No, mi se ne čudimo toliko g. dopisniku, kot listu „L'Eco del Litorale“ in njegovo — geslo!

Hrvatim v Gorici.

Iz Rodika. (Konec.) — Naš g. župan, kakor je bistroumen, je sprevidel, da je zanj in njegove osrečujoče nauke ledina že prebita, in da torej ne sme več po svetu, da bi ga mi spet ne pozabili. Zato se je nastanil prav blizu nas na Kozini in dohajal v začetku bolj porredkoma, pozneje pa pogostje v Rodik. Na pomoč je vzel vso „lib.“ bando v Rodiku in okolici, ki mu je imela pripomoči do zaželjene „požrtvovalne“ županske časti. Da bi bolj vspel, obljubil je, da bo „prisparal“ občini veliko stroškov s tem, da bo prevzel „iz ljubezni“ do naroda službo obč. tajnika. Dalje je obljubil držati lep mir in red v občini. v cerkvi in pred cerkvijo, pripomoči, da bi se zidala cerkev, popraviti poti, očistiti vodnjake, gledati pri apnenicah, da bi nosile občini dobička, a ne škode itd., vse to je obljubil. Nasproti vsem tem nezastisljanim dobrotam, ostala nas je vendar večina neobčutljivih in tem „lib.“ zagotovilom nepristopnih, in če tudi je „lib.“ garda porabila vse „lib.“ pripomočke, kakor pijačo, obljube, grožnje, obrekovanja itd., bi bil vendar-le gosp. župan z dolgim nosom odšel zopet nekam na „ceste“, da mu ni priskočilo na pomoč izdajstvo v našem taboru. Torej s tem „poštenim“ sredstvom, ki sta mu očeta Efižalt in Judež, je zasedel g. župan pred nekoliko meseci naš županski stol, in sicer zdaj tako gotovo, trdno in varno, da ga z njega več ne bo vrgel „noben klerikalni zmaj“. Saj je tako prav! Gosp. župan je že priletel in je hodil dovolj po svetu, zato je povsem umevno, ako si želi na stara kolena počitka. Ker pa je iz same „požrtvovalnosti“, „rodoljubja“, „nesebičnosti“, „ljubezni“ in radi „trudapolnega“ dela za „narod“ pozabil popolnoma sam na se, je povsem umevno in pravično, da mu narod pusti županski stol, in sicer dobro „fudran“, kakor zahleva njegova častitljiva oseba, dokler bo mogel na njem „truditi se“ in delati „za blagor naroda“, in sicer tem bolj, ker bo narod na velikem dobičku, ko on za tako „pičlo“ nagrado oskrbuje vse obč. zadeve sam, celo službo — blagajnika. Pa če bi tudi ne bili vsi sporazumljeni, da bi zopet po treh letih postal županom, kaj jim pomaga, ko „ni nobenega družega moza v občini sposobnega za župana“, kakor se je izrazil en moder „liberalce“, s čemur je mislil, da bi noben drugi ne znal tako komandirati, strahovati in jemati dijete, kakor on. Potem je tudi sploh nemogoče, da bi se mu kdo postavil po robu ali celo glasoval proti njemu, ko zna tako energično s pomočjo paragrafov ukrotiti vsako „nepokorščino“.

Iz vsega tega je dovolj razvidno, da je naš gosp. župan od las do podplatov pravi, koreniti naprednjak, in da mora po njegovem komandu plesati — naj bo celo na pepelnico — v Rodiku vse, kar se mu neče zameriti. Kdor pa se mu zameri, gorje mu!

Druga ne manj lepa lastnost gosp. župana, ki izvira „naravno“ iz prve, je njegova modrost, ki prekosi celo Salomonovo. V dokaz temu naj služi sledeče: Vsi naši gg. župniki so vselej brezplačno pasli kravo ozir. krave po „gmajni“. Tako je tudi sedanji g. župnik dal pasti kravo od l. 1899. do lani, ne le da mu bi bil kdo prigovoril ali od njega kaj tirjal, temveč na izrecno izjavo bivšega župana in podžupana, ki je tudi zdaj prvi podžupan,

da župnik nikdar ni plačal za pašo in tudi sedanji naj bo brez strahu, ker da bi bilo za občino „sramotno“. Kar pa je bilo poprej „sramotno“, to je sedanje „lib.“ županstvo namazalo s „lib.“ mazilom, da je naenkrat postalo „častno“. Pretečeni mesec je namreč sklenilo „lib.“ starašinstvo enoglasno — torej tudi s glasom „dobrega“ župnikovega prijatelja, cerkvenega ključarja, — da mora g. župnik plačati za pašo krave za l. 1899, 1900. in 1901. po 2 K, skupaj 12 K. Ta sklep je poslal g. župan v podobi plačilnega naloga po obč. slugi in dveh obč. čuvajev g. župniku. Ako v 8 dneh ne plača, da se bo iztirjalo sodn. potom. Ali to ni Salomonska modrost? In s tako modrostjo je napolnjen g. župan. Ne vem, ali je g. župnik plačal ali pa bo županstvo skozi sodnijo izterjalo; to pa vem, da bi teh 12 kronic nekomur dobro došlo, če bi jih dobil. Enako modrost je pokazalo „lib.“ obč. starašinstvo, navduševano od g. župana, se sledečim sklenilo: „Sklenilo je z večino glasov, da se morajo popolnoma v Rodiku zatreti ovce, ker da je premalo prostora za pašo“. Kdor pozna rodiško „gmajno“, kimal bo z glavo ter si pomislil, da ni najbrže pri „lib.“ starašinstvu v glavi vse v redu, nego da se mu baje meša.

In vendar ni temu tako. „Lib.“ starašinstvo so vodila pri tem sklepu le plemenita in vzvišena „lib.“ načela. Glavno pa teh načel rodiških liberalcev je po izjavi nekega to, da je največji greh — po „lib.“ kateizmu — dati kaj „farju“. (Drugi je zopet razglasil za največjo čednost, če se „farja“ oslepari.) Ker pa je stara navada, da se daje g. župniku vsako leto en sir od ovac, kar pa je največji greh, prodala sta dva najprej ovce iz hvalevrednega vzroka, da bi se obvarovala tega strašnega greha, potem pa sta delovala na to, da je tudi veliko drugih ovce prodalo. Ker pa se vendar niso vsi hoteli odločiti, da bi se odpravil ta greh, t. j. niso hoteli prodati ovac, je storilo starašinstvo gornji sklep.

Za danes naj zadostuje toliko; prihodnjič še nekaj več, da se vidi, na kak način hoče „Sočin“ dopisnik prati naše županstvo na račun g. župnika. Toda zamorca zastonj pereš.

Iz Kožbane. — (Odgovor podpisanim dopisnikom v „Soči“ št. 36 priobčenega dopis iz Mirnika.) Veseli me, da ste se dali spoznati. Zdaj šele vem torej, za katerim grmom tiči zajec, še le zdaj sem prišel na sled kovačnici dopisov, v katerih se me je že dve leti zaporedoma in neprestano blatilo. Ako nima „dopisun“ „Prim. lista“, ki je priobčil v 17. št. tega lista dopis „Iz Kožbane“ druge zasluge, ima pa vsaj to, da mi je dal, izvabivši Vaše podpise, priliko, da se nekoliko pogledamo od obličja do obličja. Vso odgovornost za omenjeni dopis pa prevzamem jaz podpisanec.

Ko je pa slučajno do tega prišlo, potem pa hajd na dan z resnico. V svojem dopisu v „Soči“ trdite, da niste rekli v svojem utoku, ne da so nezakonitosti zakonitosti, ampak navedli da ste le resnične slučaje. Na to Vam odgovarjam, da ste v svojem utoku navedli vse nezakonitosti, katere so se po Vašem mnenju godile na dan občinske volitve. To dokazuje pač dejstvo, da ste pod točko 2 svojega utoka zapisali, da volitve niso bile pravilno razglašene in da bi morale že radi tega biti neveljavljene.

Vprašam, ali ni li to nezakonito, ako se izvrši kaka volitev, ne da bi bila pravilno razglašena? Dalje pravite v svojem dopisu, da s tem, da ni namestništvo razveljavilo volitev, ni še nikakor rečeno, da bi bile v utoku navedene neresničnosti. Že to, da ste trdili v svojem utoku, da niso bile volitve pravilno razglašene, moralo bi dati namestništvu, ako bi bila Vaša trditev resnična, povod, da bi volitve razveljavilo. Ker se je pa namestništvo prepričalo da ta Vaša trditev ni bila resnična, ni imelo tudi povoda volitev razveljaviti. Ali me ra-

Sadarsko in vinarsko društvo
za Brda v Gorici

Prodaja naravnih in prstne
briske pridelke po zmernih
cenah.

Zaloga pristnih vin:
burgundeca, rizlinga, modre
frankinje in drugih.

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8

prilporeča

pristna bela

briskih, dal-

in črna vina

matinskih in

iz vipavskih,

isterskih v i-

furlanskih,

nogradov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije v
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerne. Rostrežba poštna.

Naznanilo!

Podpisani si usojam na-
znanjati slavnemu občinst-
vu v mestu in na deželi,
da prevzamem vsled smrti
svojega očeta vodstvo in
oskrbovanje starodavne go-
stilne

„Pri Golobu“
na voglu ulice „Morelli“.

Skrbel bom, da bode
tudi v bodoče postrežba vse-
stransko solidna, kakor je
bila doslej.

Leopold Reja.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga
vsakovrstnega trdega in mehkega
koroškega in kranjskega lesa ter
pohištva, rakev (trug), vinskih po-
sod, stiskalnice za vino in sadje
vsake velikosti

v Pevmi,

za Soškm mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, zagotavlja naj-
hitrejšo postrežbo in jako nizke
cene.

Tomaž Huala,

trgovec z lončarskimi, por-
celanskimi in steklarskimi
izdelki, v Gorici na Travniku
h. šte. 8, (prej Weidlich)

se priporoča sl. občinstvu v me-
stu in na deželi z zagotovilom
točne in solidne postrežbe, opi-
raje se na svoje obilno znanje
v tej stroki kot večletni usluž-
benec v trgovinah gg. Sturli
in Monari na Travniku.

Vse po najnižjih cenah!!

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,

krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občin-
stvu v mestu in na deželi,
posebno č. duhovščini. —
Ima bogato zalogo blaga
vsake vrste in za vsaki stan,
ter opozarja na ravno došlo
sveže pomladansko blago,
lastni izdelek gotovih oblek
in površnih sukenj. Cene
prav solidne!

Računski sklep „Centralne posojilnice“ v Gorici

za drugo upravno leto 1902.

Denarni promet.

Sprejemki			Izdatki		
	Kron	vin.		Kron	vin.
Račun glavnih deležev	3.600	—	Račun hranilnih vlog	107.595	57
„ opravljenih deležev	290	—	„ obresti od hranilnih vlog	1.080	48
„ pristopnin	193	—	„ posojil na osebni kredit in zastave	46.477	27
„ hranilnih vlog	385.049	18	„ posojil na vknjižbo	153.043	83
„ posojil na osebni kredit in zastave	21.832	80	„ posojilnih obresti	114	26
„ posojil na vknjižbo	12.394	04	„ obresti od posojil na vknjižbo	—	53
„ posojilnih obresti	9.193	74	„ zamudnih obresti	—	22
„ obresti od posojil na vknjižbo	16.624	75	„ upravnih stroškov	6.072	04
„ zamudnih obresti	143	—	„ inventarja	139	37
„ efektnih obresti	252	—	„ knjig in tiskovin	10	50
„ upravnega prispevka	1.894	51	„ tekoči	803.389	66
„ tekoči	671.480	12	„ tekočih obresti	297	01
„ tekočih obresti	863	85	„ blagajne: gotovina za l. 1903	10.266	29
„ obresti od hranilnih vlog	11	35			
„ blagajne: gotovina iz l. 1901	4.664	69			
	1.128.487	03		1.128.487	03

Promet:

Sprejemki K 1.128.487-03
Izdatki „ 1.118.220-74
K 2.246.707-77

Račun zgube in dobička.

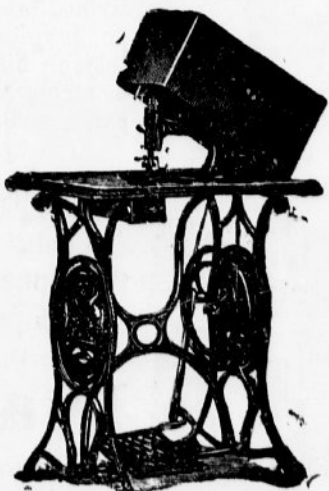
Zguba			Dobiček		
	Kron	vin.		Kron	vin.
Račun posojilnih obresti	304	13	Račun posojilnih obresti	10.791	90
„ obresti od posojil na vknjižbo	206	90	„ obresti posojil na vknjižbo	18.512	39
„ tekočih obresti	13	33	„ zamudnih obresti	142	78
„ obresti hranilnih vlog:			„ tekočih obresti	2.189	39
Izplačane: K 1.069-13			„ pristopnin	193	—
Kapitalizovane: 21.993-56	23.062	69	„ efektov: kurzna razlika	141	—
„ upravnih stroškov	6.072	04	„ efektnih obresti	252	—
„ inventarja: 20% odpis	203	—	„ upravnih prispevkov	1.894	51
„ knjig in tiskovin: 20% odpis	239	06			
„ bilance: dobiček	4.015	82			
	34.116	97		34.116	97

Račun bilance z dne 31. decembra 1902.

Imovine			Dolgovine		
	Kron	vin.		Kron	vin.
Račun posojil na osebni kredit	182.909	70	Račun glavnih deležev	22.400	—
„ posojil na vknjižbo	401.307	68	„ opravljenih deležev	1.200	—
„ obresti od posojil na vknjižbo:			„ hranilnih vlog:		
Zaostale obresti za l. 1902	3.205	46	Stanje: K 655.462-51		
„ posojilnih obresti:			Kapital. obresti: 21.993-56	677.456	07
Zaostale obresti za l. 1902	1.355	85	„ obresti od posojil na vknjižbo:		
„ efektov	7.082	—	Predplačane obresti za l. 1903	3.728	82
„ efektnih obresti	42	—	„ posojilnih obresti:		
„ inventarja	811	72	Predplačane obresti za l. 1903	1.802	36
„ knjig in tiskovin	956	—	„ tekoči:		
„ tekoči:			Stanje: K 87.384-28		
Stanje: K 188.558-77			Kapital. obresti: 2.076-04	89.460	32
Kapital. obresti: 3.685-26	192.244	03	„ rezervnega zaklada	117	34
„ blagajne:			„ zgube in dobička:		
Stanje koncem l. 1902	10.266	29	Dobiček	4.015	82
	800.180	73		800.180	73

Fani Drašček

zaloga šivalnih strojev
Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.
Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča
se slav.
občinstvu.

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi svojo
prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mlinca v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf.)
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-
stenine trdke Žnideršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Josip Kutin,
trgovec v Semenški ulici h. št. 1.
(v lastni hiši.)

Anton Kuštrin

Gospodski ulici h. šte. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo, Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Mljaveče prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnideršič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega
mlina v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Po pošti se razpošilja v zabojčkih
ujmanje po 5 Kg. na vse kraje.

„Krojaška“
zadruga
 Gorica,
 Gosposka ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono. kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izbori. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chifona in prtenine, hlačevine, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in porgrinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštne prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4% polmesečno; nevzdignene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 5% in na knjižbo po 3%.

Sprejema članke z glavnimi deleži po 200 K in z opravnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za naloge in vračanje so na razpolago položnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštne stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrkih tudi popoldne od 2—4 v ulici Vetturini 9.

Teodor Slabanja, srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12.

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

varar c. kr. državnih
 železnic, Gosposka
 ulica št. 25, Gorica.

priporoča svojo veliko zalogo srebrnih in zlatih najboljših švicarskih ur in ure gld. izje po najnižjih cenah, posebno v času sv. BIRME. Pozor! torej!

Krojaška mojstra

Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
 v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezanja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kateri je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Nova zaloga pristnih vin.

Andrej Abuja,

v Gorici, Križne ulice (Via della Croce) št. 4,

priporoča zasebnikom, krčmarjem in drugim svojo zalogo belih in črnih vin po zmernih cenah. Dostavlja na dom in razpošilja po železnici v sodih po 56 litrov naprej. — Na zahtevo pošilja tudi uzorce. — Postrežba poštena in točna.

Trtorejci, pozor!!

Ne zamudite ugodne prilike cenega nakupa gumijevih vezij za cepljenje. Domača trdka

Konjedic & Zajec, Gorica,

pred nadškofijo šte. 5., Vam nudi iste in sicer 1 kilogram stane 19 kron, na drobno po 20 stotink radi opustitve.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in dobroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakortudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

BURSKA DVOKOLESA

angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 v. Edina meh. delavnica za popravilo šivalnih strojev in dvokoles

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,
 ulica Municipio št. 1.

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klaje, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, želi. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, steberske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse z večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

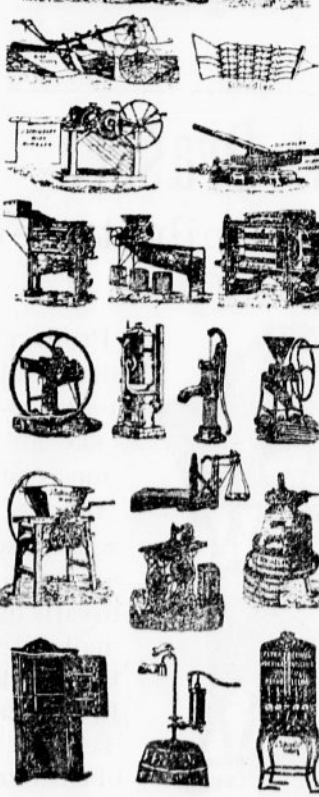
Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Dunaj III., Erdbergstrasse št. 12.

zume? Sicer pa, zakaj niste priobčili v „Soči“ celega svojega utoka doslovno, zakaj ste potrgali iz njega samo tiste „rožice“, ki so Vam bolj dišale? Ali bi se Vam morebiti delala krivica, ako bi se Vam ocnalo, da ste hoteli s takim početjem le ljudstvo nafariati? Ali se pa morebiti sramujete priobčiti vso vsebino svojega utoka. To, kar pišete o utoku v „Soči“, ni niti senca onega, kar ste vse napisali v utoku, katerega ste poslali na namestništvo.

Toraj le na dan z objavo celega utoka, potem pa pridem jaz s svojimi dokazi, ki bodo v pravi luči pokazali resničnost v utoku navedenih trditve. Ko ste v svojem dopisu v „Soči“ našli po svoje nekoliko slučajev iz svojega utoka, in sicer takih, kateri so Vam ugajali, pa pravite: Sedaj pa zahtevamo od kožbanskega dopisuna, naj nam dokaže, kateri od teh slučajev ni resničen. Ako zahtevate to od človeka, o katerem pravite, da ne ve, koliko je 18 in 8, potem bi Vam moral odgovoriti ta, da mnogokateri. Vi sicer pravite, da so vsi v „Soči“ navedeni slučajji resnični in da ste jih v stanu dokazati celo s prisego; to znamo še lahko videti. Če pa to drugače, bo pa drugače. Dalje žugate „Prim. listu“, ako bi ne hotel „dopisun“ iz Kožbane preklicati v dopisu iz Kožbane proti Vam naperjenih žaljenj, da nastopite proti uredništvu. Ker sem pa, kakor že zgoraj omenjeno, jaz prevzel odgovornost, za vsebino omenjenega dopisa, potem sem jaz pripravljen preklicati vse ono, kar bi ne bilo v dopisu resničnega in česar bi jaz ne mogel dokazati. Kar se pa tiče Vaše opazke, da se Vam ne cede sline po občinskem zastopništvu, veruje naj Vam to, kdor hoče. Jaz pa pravim, da se mogoče komu cede sline celo po tajništvu. Če pa pravite, da je v Mirniku ali pa v Golobrdi potreben vsaj eden zastopnik in sicer zaradi meje, Vam tega nikdo ne ugovarja. Vprašam pa Vas, koga hočete Vi s takim pisarjenjem slepiti? Kdo je pa kriv, da nimata Mirnik in Golobrd nobenega zastopnika. Ali Vam niso morebiti volilci iz kožbanskega katastra ponudili 10 obč. zastopnikov? Ali Vam ni rekel g. M. Kabaj iz Belega, da dobite Vi, ako hočete složno voliti, 10 zastopnikov, dočim bi jih prišlo na kožbanski kataster le 8? Vi pa niste hoteli vzprejeti te ponudbe in hoteli ste imeti za mirniški kataster 13 zastopnikov. Vi bi radi vso zadevo zasukali po svoje ter dali svetu razumeti, da je črno belo. Zapomnite si pa, da se s tem smešite. Ako slone trditve v dopisih, katere podpisujete, na tako šibkih nogah, kaj naj si človek misli še le o dopisih, ki ne nosijo nobenega podpisa. Zdjaj pa nekoliko o Vašem bahanju. Pišete namreč: Sezidali smo most. Vprašam Vas pa, s čigavim denarom. Ali ne morebiti z denarom avstrijske in italijanske vlade? Dalje pravite: Pričela se je cesta po idrijski dolini. Vprašam Vas pa zopet, s kako podporo, ali ne morebiti z državno podporo in s podporo iz deželne blagajne, v katero moramo tudi mi prispevati s svojimi žulji? Očitajte nam, da smo se protivili zgradbi omenjene ceste. To pa ni res. Cesti se nismo mi nikdar protivili, marveč protivili smo se le stroškom, s katerimi bi bili prizadeti. Tudi cerkev boste popravljali. Kaj pa stolp? Vsaj takega mislim da ni v celi Evropi. (Dalje prih.)

Politični pregled.

Ministerska kriza na Ogrskem.

Nekateri listi poročajo, da sedanjí min. pred. pl. Szell v kratkem odstopi ter da bo njegov namestnik sedanjí skupni finančni minister Kallay.

Dogodki na Hrvaškem.

Koj ko stopi človek na hrvaška tla, zapazi, da je prišel v zemljo, v kateri je uvedeno najstrožje obsedno stanje. Vsi železniški kolodvorí so oblegani po vojaštvu. Vlaki, dohajajoč z vseh strani so polni aretirancev, med katerimi je vse polno žensk. Vse ulice Zagreba so zastražene po vojaštvu. Na vseh krajih, na katerih se stekajo ulice, vidiš vojake z nasajenimi bodali, ulanca in cele trope orožnikov. Pred uhom hotelov stoje gruča detektivov, ki pazijo na vsakega,

ki prihaja in odhaja. Pred uredništvami listov je vse polno radovednežev. Radi bi dobili v roke list, pa glej, prvo izdajanje je zaplenjeno. Komaj se začne ropot stroja, izpod katerega ima iziti drugo izdajanje lista, pa je že policaj v uredništvu in zaplenjeno je tudi drugo izdajanje. Množica pred uredništvom pa ostane z dolgim nosom. Vsi glavni uredniki „Obzora“ so zaprti. Glavni urednik je zdaj gospa Juric-Zagorska. Na vsem gibanju udeležujejo se zdaj zagrebske dame. Tako n. pr. je vodila demonstracije pred mestno hišo baronica Ožegović, soproga visokega dostojanstvenika. Ko greš po mestu, zapaziš skoro na vsak korak, kako vlačijo pandurji uklenjene ženske v zapore. Sicer pa ni nikakor mogoče doznati vsega, kar se godi zdaj na Hrvaškem, tam, kjer se bore naši bratje za svoje pravice in proti nezakonitostim, katere pričenjajo baš one oblasti, ki so poklicane za izvrševanje zakonov. Na Hrvaškem mora biti zdaj grozno. Med svet ne prihaja niti senca tega, kar se tam dogaja, kajti vse pošte in vsi brzojavni uradi so polni policajev, ki konfiscirajo vsako resnično brzojavko ali pa pismo, katero bi hotel kdo poslati svojim znancem. Ako je resnična brzojavka, katero je sobotna „Edinost“ priobčila v svoji prilogi, potem mora skrajno bolešno zaječati srce vsakega pravico ljuba, posebno pa vsakega Slovenca, ko vidi, kaj vse morajo pretrpeti bratje Hrvatje, boreč se za svoj obstanek in za svoje najsvetejše pravice. Ta brzojavka slovi tako-le:

„Zagreb 20. (Privatno. Od Zagreba do štajerske meje v pismu in od tu brzojavno.) V žalosti pošiljam vam sledeče vesti, ker mi srce bije, ne morem vse podrobnosti napisati. Včeraj je bilo 21 obješnih in 40 ubitih. Položaj neizmerno grozen in resen. Ne ve se, kaj se more danes zgoditi. Danes je obletnica po smrti hrvaškega bana Jelačica. Što Bog da i sreča junačka! Pozdravite brate Slovence.“

V torek po noči je neki zidar v Zagrebu splezal na novo poslopje prometnega ravnateljstva ter je hotel odtrgati madžarski napis. Odtrgal je že sedem črk, ko je padajoči omet opazila straža, ki je zidarja prisilila, da je splezal s poslopja. Orožniki so pogumno zidarja odpeljali v zapor. Do jutraj je bil madžarski napis na prometni zgradbi zopet popravljen.

V Granici pri Križevcih so se kmetje uprli naredbam oblasti. Orožniki so na kmete streljali in so ranili dva kmeta.

Radi dogodkov na kolodvoru v Brodu, so zopet aretirali 5 oseb. 23 aretiranih oseb so pripeljali v Požego.

V Dragi so bile velike demonstracije. Demonstrantje so na raznih krajih razdrli brzojavne in telefonske zveze. Pri Plaze in Meja so zabarikadirali demonstrantje železniško progo, da tovorni vlak ni mogel naprej. Množica je pričela bombardirati tovorni vlak. Bombardiranje je bilo tako silovito, da je vlak moral nazaj. Le z največjo silo je orožništvo in vojaštvo zopet oprostilo železniško progo.

V Samoboru so kmetje pobili okna okrajnemu predstojniku pl. Junkovicu in podpredsedniku hrvaškega sabora Francisciju.

Povodom obletnice smrti bana Jelačica, je došlo v Zagrebu v sredo do večjih demonstracij. Že na vse zgodaj je bil spomenik bana Jelačica okrašen z vencí in trobojnimi trakovi. Na enem traku je bilo čitati: „Vstani ban Jelačić, Hrvatska Te zove!“ Pri maši zadušnici je bila Markova cerkev natlačeno polna. Tudi mnogo dam je bilo navzočih. Konec cerkvene slovesnosti je bil ob tri četrti na 11. Množica je zapuščala cerkev, pojoč „Liepa naša domovina“ in se je uredila v velikanski sprevod, ki se je podal do spomenika bana Jelačica. Mej potoma je množica prepevala hrvaške pesmi. Na tisoče ljudi je stalo okolu spomenika. V bližini je stalo vojaštvo. Ob pol 12. uri se je množica pričela pomikati proti kolodvoru. Policija je nastopila proti množici z največjo strogostjo, vsled česar je množica pričela na policijo metati kamenje. En policijski komisar je ranjen. 35 oseb je aretiranih.

Proti večeru so bile pred Jelačičevim spomenikom zopet velike demonstracije. Vojaštvo in redarji so hoteli množico razgnati. Pri ti priliki vsula se je iz neke tovarne strašna ploha kamenja na policijo. Policija je potegnila sablje in začela udrihati po demonstrantih. Ranjenih je bilo vse polno oseb. Aretiranih pa nad 150. Nekaj demonstrantov zbežalo je v samostan usmiljenih sester, nekaj pa na vseučilišče. Vojaki in policaji so obkolili poslopje ter proglasili kot aretirani, vse osebe, nahajajoče se v njih.

Govori se, da se poda sarajevski nadškof dr. Stadler v spremstvu drugih hrvaških škofov na Dunaj k cesarju in da bodo prosili cesarja, naj ostavi sedanjega bana.

Več hrvaških deželnih poslancev je prišlo na Reko, kjer so jih čakali istrski in dalmatinski državni poslanci. Od tod so odpotovali vsi skupaj na Dunaj, kjer bodo prosili za avdienco pri cesarju.

Včeraj so bili na raznih krajih hrvaškega Primorja zopet hudi izgredi. V Fužinah, ki so oddaljene dve ure od Reke, so hoteli včeraj prirediti mašo zadušnico za padle hrvaške žrtve. Politična oblast pa je to prepovedala. Vsled tega se je zbrala pred cerkvijo mnogoštevilna množica ter je začela demonstrirati. Ker se je množica postavila v bran orožnikom, ki so jo hoteli razgnati, so orožniki na množico streljali in so pri ti priliki ubili 6 oseb, med temi tudi neko učiteljico.

Tajna klavzula trozveze.

Neki sotrudnik bolgarske „Večernje Pošte“ je na svojem potovanju v Rim, kamor je bil poslan zaradi obveščenja o macedonskem vprašanju, obiskal urednika znanega milanskega lista „Corriere della Sera“, Albertini-ja, ki je bolgarskemu publicistu odkril, da je v besedilu obnovljene trozveze uvrščena tajna klavzula, po kateri ima Italija pravico zahtevati primerno kompenzacijo v slučaju, ako se Avstrija teritorialno poveča na Balkanu. — Dasi se mora zdeti čudno, kako naj bi bila taka klavzula tajna, ako ve za njo urednik lista „Corriere della Sera“, mora vsekako zanimati, kaj naj bi služilo v kompenzacijo Italiji v omenjenem slučaju.

Balkan.

Kakor pišejo nekateri listi, je prišel sultan do spoznanja, da niso reforme, katere sta mu predložila Rusija in Avstrija ničvredne ter da hoče sam bolje reforme uvesti v Macedoniji. Če ni to norčevanje v največji meri, potem ne vemo, kako naj bi še sultan bril norce z nameravanimi reformami. Tudi so vsa poročila po zajetju albanskih vstaških prvakov popolnoma izmišljena, in se zdaj poroča celo iz Carigrada, da je Porta opustila misel Albance prisiliti k pripoznanju reform. Gledé Avstrije si pa sultan misli po vsi pravici, da bi bilo najbolje, da napravi Avstrija red v svoji lastni hiši, ter da se ne meša v macedonske zadeve. Posebnih dogodkov z Balkana ne poročajo zadnje dva dni listi, ako izvememo manjše spopade med turškimi četami in ustaši, ki so postali pa tako vsakdanji, da ne vzbujajo nobenega posebnega zanimanja več.

Domače in razne novice.

Osebná vest. — Naš pesnik Simon Gregorčič preselil se je z Gradišča za stalno v Gorico.

Odhlkovanje. — Preč. gospod c. in kr. vojaški župnik Anton Jaklič v Zadru, je imenovan častnim komornikom sv. očeta.

Smrtna kosa. — Umrli je te dni v Gorici v 92. letu svoje dobe umirovljeni policijski svetnik Ant. Ahčin, dobro znana oseba ljubljanskim narodnim krogom, posebno zaradi stroge in večkrat tudi komične cenzure slovenskih gledališnih predstav. — Umrli je tudi v starosti 73. let tukajšnji zemljemerec Ant. Strein z. — V Dubrovniku je umrl deželni poslanec in umirovljeni vseučilišni prof. conte Voinovich.

Za „Šolski Dom“ prejelo upravníštvo: Plohl, c. kr. šolski svetnik v Gorici 5 K. — Hvala!

Grabba bohinske železnice. — Vsakega rodoljuba mora veseliti, da se je ustanovilo med vozniki in posestniki konj na celem Tolminskem društvo (okoli 100 članov), ki prevzame vožnje za česa gradbe te železnice. S tem je izključena mejsebojna in tuja konkurenca in ostane dobiček v rokah naših domačinov, koje se mora v prvi vrsti upoštevati vsled investicijskega zakona. Pa tudi podjetnikom te železnice bo gotovo to društvo ljubo in koristno ker bodo imeli na razpolago samo eno društvo, ki je zmožno prevzeti vse vožnje. Zato pričakujemo, da bodo vsi merodajni faktorji to prekoristno domače podjetje podpirali in se nanje ozirali, za kar bomo tudi mi skrbeli z ozirom na splošni prospéh blagostanja v naših gorah.

Naše kmetovalce opozarjamo še enkrat, da bode prihodnji pondeljek na slov. odd. kmetijske šole v Gorici poučni tečaj za zeleno cepljenje. Razun cepljenja, razkazovale se bodo ta dan tudi druge našemu kmetu potrebne vede, vzlasti kako se pravilno vzgaja in obdeluje nova

nograde, kako se zatirajo različne bolezni na trtah in sadnem drevju, kako se obdelujejo vinogradi s plugom in okopalnikom, kako se pozna sled po trtni uši, nadalje kakšna bode vinska klet in kako je ravnati z vinom, kako se oskrbuje in hrani živina itd. Poleg domačih učiteljev, sodeloval bode na tečaju tudi kmet. potovalni učitelj. Našim kmetovalcem dana bode toraj ta dan prav lepa prilika, da si ogledajo uzorno kmetijo. Gotovo bodo slišali in videli tu mnogo takega, kar bodo zamogli na domu uporabiti.

Pouk za zeleno trtno cepljenje imel bode potovalni učitelj za kmetijstvo g. A. Štrekelj v nedeljo dne 24. t. m. ob 3. pop. v St. Ferjanu, v torek ob 8. zjutraj v Vipolžah, ob 2. pop. v Kozani, v sredo ob 8. zjutraj v Medani in ob 2. pop. v Kojskem. Kmetovalci, ki se udeležijo teh poukov, prinesejo naj seboj ojster nož. Posebno lahko se pričijo zelenemu cepljenju mladeniči od 15. do 30 leta, zato naj ne zamudijo dane jim priliko.

Zaupni shod županov, podžupanov in njih povablencev na Gorici pri Rebku. — V četrtek vršil se je na Gorici pri Rebku zaupni shod županov, podžupanov in njih povablencev, kakor smo to že omenili v svoji zadnji številki. Shod je bil obiskan jako številno. Udeležili so se ga zastopniki vseh občin ajdovskega okraja in mnogo drugih veljavnih mož. Shodu predsedoval je sklicatelj, rihberški župan, g. Josip Pavlica; za podpredsednika je bil izvoljen g. Josip Vidmar, župan iz Lokavca; za zapisnikarja pa g. Marko Štokar.

Predlagane resolucije bile so vse sprejete. Natančnejše poročilo o shodu, kakor tudi resolucije, priobčimo prihodnjič.

Prefrigani goljufi. — Kakor smo zadnjič poročali, zaprli so poleg Kerkoča in Žerjala, tudi dva tukajšnja mešetarja in sicer bivšega brivca Louviera in bivšega trgovca Braulina. Vsi ti ljudje prikrbeti so si znali tako dobro ponarejene hranilne knjižice ter tako spretno urediti vse okolnosti, da se jim je posrečilo izvabiti celó tukajšnji bančni firmi A. V. Jona & Comp. na neko na 30.000 K se glasečo knjižico 21.000 K. Ker so pa še pravočasno prišli nasled goljufiji, posrečilo se je rešiti baje večji del tega zneska. Govori se tudi, da sta imela Louvier in Braulin ravno te dni, in sicer v Gradcu, izvesti velikanske goljufije. V soboto namreč odpeljala bi se bila v Gradec in si v pomočjo štirih ponarejenih hranilnih knjižic, prisvojila tam pri raznih hranilnicah 200.000 K.

Židovska nesramnost. — Pod naslovom „I truffatori slavi“ priobčuje tržaški „Piccolo“ to le vest: „Goljufije, katere sta nameravala izvršiti in sta jih deloma izvršila Kerkoč in Žerjal, presejajo četrtilijona kron. V to zadevo sta zapletena tudi dva tukajšnja posredovalca Josip Louvier in Angel Braulin, ki sta bila istotako aretirana. Osleparila sta več tukajšnjih trdk“. Kdor čita to tako naslovljeno notico, misli si bode, da so vsi štirje aretiranci Slovenci, dočim sta zadnja dva Italijana, kar je čifutskemu dopisunu popolnoma dobro znano. Kmalu dočakamo, da prekrsti ta židovski list vse brigante v Abrucih v Slovence.

Blagoslovljenje zastave. — V Podturnu pri sv. Roku se je ustanovilo društvo, ki se imenuje „Corpo della bandiera“ del sobborgo di S. Rocco. To društvo si je napravilo namreč zastavo v spomin zadnjega obiska Nj. Vel. cesarja v Gorici. V nedeljo se ta zastava slovesno blagoslovi v cerkvi sv. Roka v Podturnu in sicer začne slovesnost ob 9¼ predpoldne. Kumica bode visokorodna gospa grofica Attems-Ceschi. Pri slovesnosti sodelovala bode tudi vojaška godba.

Tatvine v Gorici. — Ni ga skoro dne, da ne bi tatovi udri v našem mestu v to ali ono stanovanje, v to ali ono prazno vilo itd. Zopet so v noči od srede na četrtek prišli v prazno stanovanje conte Roma, nahajajoče se v ulici Dante ter so baje odnesli mnogo vrednosti. V noči od četrta na petek pa so okradli nekega natakarija kolodvorske restavracije ter mu odnesli kakih 130 K. Tudi od drugih tatvinah se govori. Tatvine ponavljajo se od dne do dne že skoraj mesec dni, ne da bi naša policija dosežaj zasačila niti jednega izmed tatov. Mestno prebivalstvo, posebno pa oni, pri katerih bi tatovi kaj našli, so zaradi tega jako vznemirjeni. Naše mesto se vedno bolj širi in pride posebno zdaj, ko se bode začela zidati nova železnica, vse polno in vsakovrstne golazni k nam. Število redarjev pa je vedno isto in popolnoma nedostatno. Zato pa je tudi skrajni čas, da se poklicani činitelji zganejo ter ukrenijo vse potrebne korake, da se število redarjev v Gorici pomnoži, kajti če pojde tako dalje, se ne bo niti čuditi, ako bomo čuli kakega lepega jutra, da so nam

Cigankе goljufice. — V soboto popoldne sta prišli v štacunu Josipa Kogoj v Podgori dve ciganki in sta menjali pri njem nekaj denara. Pri ti priliki pa sta ciganki osleparili Kogoj za 130 K, potem pa sta izginili.

Izpred sodišča. — Te dni se je moral zagovarjati pred tukajšnjim okrožnim kot kazenskim sodiščem 19 letni trgovski pomočnik Anton Nabergoj, kateri je bil tožen, da je v raznih presledkih okradel svojega gospodarja, g. Angela Casagrande iz Ajdovščine za 500 K. Sodni dvor pa ni bil prepričan, da je to, kar je počenjal Nabergoj, bila tatvina, in ga je zaradi tega obsodil le zaradi prestopka na 10 dni zapor.

Dne 19. aprila so plesali v Vrtojbi v neki krčmi. Bila sta tam tudi neki Podbršič in neki Faganel. Orožniki in občinski redar zaukazali so Faganelu, naj se odstrani, in ker se ni hotel z lepa odstraniti, odstraniti so ga hoteli z grda. Podbršič pa je hotel s silo zabraniti, da bi se Faganel ne odstranil. Zaradi tega se je moral te dni zagovarjati pred sodiščem radi nasilstva. Sodišče ga je obsodilo na 3 mesece ječe ter na trdo delo in post vsaki mesec.

Opuščen notarijat. — Kakor čujemo se je mesto notarja v Boven opustilo.

Sadni trg v Dornbergu. — Iz Dornberga nam pišejo: Pri nas se je ustanovil sadni trg. Ta za našo občino in okolico prekoristna in prepotrebna naprava, obeta lepih vspehov. Dasi je vsak začetek težak, sponaša se prav dobro, ker trži se prav živahno.

Koliko truda, denarja in zatega časa si prihrani ljudstvo, ako bode vedelo ceniti to prekoristno napravo.

Vabimo kupce, da prihite odjemati lepo sadje, kojega je vkljub slani v obilici.

Pri ti priliki pozivljamo gospode poslane in prosimo vplivne osebe, da zastavijo svoj glas, ter nam izposlušajo tretji vlak, s kojim bode možno, odpošljati sadje direktno. Pojasnijo naj na pristojnem mestu, da bode imela vipavska železnica le tem potom lep dobiček. Jutranji vlak je navadno natlačen, a za nazaj ne mara in ne more čakati ljudstvo do večera.

Marijina družba v Kamnjah je napravila dne 17. t. m. veselico s petjem in gledališko igro Sv. Neža. Reči moramo, da se je veselica posrečila. Petje je bilo dobro, zlasti je ugajal mešan zbor: „Domovini“ in ženski zbor: „Slovenskim mladencem“. Tudi moški zbori so se dobro obnesli. Pri samospevu „Slavjanka“ smo občudovali obsežen glas pevke. Visoki „b“ s tako lahkoto prijeti, to ni kar si bodi, taki soprani so redki. Krasna Gregorčičeva pesem: „Rabeljsko jezero“ je naredila na poslušalce globok utis; pa se je tudi deklamovanka potrudila, da se je dobro naučila in prav lepo prednašala. Tudi druga deklamovanka je zelo častno rešila svojo nalogo. Najlepše pa je vspela igra „Sv. Neža“; človek bi mislil, da ima pred sabo kakšne mestne gospodične, ne pa priprosta kmetska dekleta; tako lepo so se kretala na odru. Najboljše sta igrali Neža in Klavdija, posebno Neža je včasih tako pristrčno govorila, da so marsikomu prišle solze v oči. — Krasen je bil nastop Klavdije v drugem dejanju, ko zve, da jej je sin postal kristjan ter vsa obupana zbeži z odra. — Zelo lepo sta igrali tudi Lucina in Emerencijana na koncu drugega dejanja. A tudi drugi, zlasti pa pretor Simforjan, so dobro igrali. Pozneje smo zvedeli, da je sestra g. kaplana g. na l. V. mnogo pripomogla, da se je tako lepo vršilo, ker se je za odrom veliko trudila za napravljajem in oblačenjem igral. Upamo, da to ni zadnja veselica ktero je priredila kamenska Marijina družba.

Vabilo na veselico, kojo priredi dekliška šola „Elizabetišče“ v Tomaju, dne 31. maja in 1. junija 1903. na dvorišču g. Marije Čefuta-Ucman s sodelovanjem mešanega zbora pevskega društva „Tomaj“ pod vodstvom pevovodje g. S. Prencisa. Začetek ob 4 $\frac{1}{2}$ uri pop. Vstopnina 40 vin., sedeži 1 vrste 1 K. Preplačila se z ozirom na blagohotni namen hvaležno vsprejemajo v korist „Elizabetišča“. K obilni udeležbi vabi uljudno. „Elizabetišče“.

Vspored narodnega slavlja v Ajdovščini-Šturije dne 1. junija je sledeči: 1. Predvečer slavnostnega dne mirozov po Ajdovščini-Šturij; 2. Slavnostni dan: a) ob 4. uri zjutraj budnica, od 9. ure popoldne do 2. popoldne sprejemanje društev in gostov, b) 2 $\frac{1}{4}$ popoldne obhod društev po Ajdovščini-Šturiju, med katerim pozdravita ista županstva Ajdovščine in Šturija, c) narodno ženstvo odide društvene zastave z spominskimi trakovi in lavorjevi venci, d) koncert in spored istiga: 1. Pozdrav; 2. P. H. Sattner: „Vrbica“, poje društvo „Kolo“ iz Trsta; 3. Anton Foerster:

„Domu“, poje „Glasbeno in pevsko društvo“ iz Gorice; 4. Fran Ferjančič: „Oj slovensko zemljica“, poje pevsko društvo rihemberško; 5. Davorin Jenko: „Što čutiš Srbije tužni“, poje društvo „Školj“ iz Šmarji; 6. Anton Foerster: „Naše gore“, poje „Pevsko in Glasbeno društvo“ iz Gorice; 7. Fran Ferjančič: „Oj sijaj, sijaj solnce“, poje društvo „Nanos“ z Goč; 8. Ferd. Juvanec: „Pastir“, poje pevsko društvo iz Dornberga; 9. Anton Foerster: „Pobratimija“, poje pevsko društvo iz Šturije; 10. Ivan plem. Zajc: „Delo“, poje društvo „Kolo“ iz Trsta: a) telovadba, b) proste vaje, c) vaje na orodju, d) ples.

Murvino perje. — Ker je letošnja slana napravila posebno na murvinem perju velikansko škodo, je cena temu perju zdaj neverjetno visoka. V Vidmu plačujejo murvino perje po 35, 50, 55, in celo do 60 lir kvintal.

Najdene reči. — Na policiji se nahajata dva mošnjička z denarom. V vsakem mošnjičku je kakih 10 K denara.

Protestni shodi zoper madjarska nasilstva na Hrvaškem. — V Trstu se je vršil v nedeljo protestni shod proti madjarskim napisom na Hrvaškem. Shod je bil impozanten. Udeležilo se ga je nad 2000 oseb. Govorili so na shodu sklicatelj shoda prof. Mandić, mestni in deželni zastopnik odvetnik dr. Ribač, hrvatski pisatelj Tresić-Pavičič in vodja socijalnih demokratov Kopač.

Vsi govorniki so protestirali proti madjarskim nasilstvom ter proti temu, da se pošilja naše vojaštvo na Hrvaško, kjer mora nastopati proti Hrvatim, ki se boré za svoje pravice in proti madjarskim nezakonitostim. Protestiralo se je tudi proti temu, da se pošiljajo madjarski detekтиви v naše zemlje, kakor se je to zgodilo pred kratkim v Ljubljani. V smislu teh protestov sestavljene resolucije, so se na shodu navdušeno sprejele. Jednaki shodi se bodo te dni vršili tudi v Dalmaciji, v Ljubljani in v Pragi. V nedeljo priredé v Dalmaciji 20 takih shodov. Istotako bode tak shod v nedeljo v Ljubljani v „Mestnem domu“, katerega se vdeležé vse stranke. Dalmatinska hrvatska občinska zastopstva so se obrnila brzojavno do cesarja s prošnjo, naj bi zavstavil prelivanje krvi na Hrvaškem.

Prepričani smo, da tudi goriški Slovenci ne zaostanejo za drugimi Slovani ter da priredé tudi oni shod ali pa shode, na katerih bodo protestirali proti krutim nasilstvom, katero morajo prenašati od strani Madjarov bratje Hrvatje.

Konstituiranje občinskega zastopstva v Tinjanu. — V Tinjanu se je te dni vršilo konstituiranje občinskega zastopstva in je bil izbran za občinskega načelnika Krizmanić Venceslav. Po svoji izvolitvi je izjavil Krizmanić, da se smatra za istrskega Hrvata in da hoče gledati na to, da ostane uradni jezik tinjanske občine tudi odslej, kakor je bil doslej, hrvatski.

Lep izgled visokega gosta v Opatiji. — „Naši Stogi“ pišejo iz Opatije, da se nahaja tam že več mesecev veliki vojvoda luksenburški Adolf. Ta visoki gost sprehajal se je običajno vsaki dan po cesti ob morskimi obali. Videl je tam vsaki dan siromaka, prosečega milodare. Veliki vojvoda nadaril ga je tudi vsaki dan. Ko ga pa ni videl dva dni zaporedoma, poslal je svojega komornika na občino vprašat po siromaku. Tu so mu pa povedali, da je siromak umrl po kratki mučni bolezni. Veliki nadvojvoda zaukaže napraviti krasen venec, kateri naj se položi na krsto siromaka, sam pa je sklenil udeležiti se pogreba. Ko so doznali to drugi gospodje v občini in na okr. glavarstvu, udeležili so se tudi oni pogreba. Po pogrebu je obljubil veliki vojvoda, da hoče pokojnikovo ubogo družino podpirati.

Italijanska pravna akademija v Celovcu. — Občinski svet celovski je imel v soboto sejo, v kateri je sklenil, obrniti se do dosedanje vlade s prošnjo, naj se laška pravna akademija nastani v Celovcu.

Razstava psov zabranjena. — Z Dunaja se poroča, da ondi zelo stekajo psi. Do sedaj je usmrčenih že 100 steklih psov. To je dalo povod dunajski policiji, da je zabranila razstavo psov, ki bi se bila sicer vršila od 8.—10. t. m. Odbor za razstavo, ki ima vsled te prepovedi veliko škodo, je napel vse sile, da bi se razstava vendarle vršila, a policija je obstala na svoji prepovedi, katero je utemeljevala zlasti s tem, da, če bi se na razstavi pokazal le eden slučaj steklosti, bi se morali kar vsi razstavljeni psi pobiti.

Sredstvo proti reumatizmu. — V zadnji seji društva zdravnikov je poročal zdravnik Perc iz Maribora o novem sredstvu proti reumatizmu. To sredstvo bi bil čebelin vpik. Dr. Perc je rekel, da

je ozdravel že nad 500 oseb, ki so trpele najhujše reumatične bolečine z vpikom čebel. Dr. Perc je rekel, da čuti sicer zdrav človek bolečine, ko ga vpiče čebela. S časoma da se temu popolnoma privadi. Človek, ki se je privadil čebelinim vpikom, je po dr. Percovem mnenju, zavarovan proti zastrupljenju. Kdor pa ima reumatične bolečine, ta čebelinega vpika niti ne čuti. Pri takem človeku je treba mnogo čebelinih vpikov, predno se opazi oteklina. Ali v istem hipu nehajo pa tudi bolečine, katere mu je povzročal reumatizem. Pri svojem zdravljenju bolnih na reumatizem, priučil je dr. Perc svoje bolnike na čebelne vpike in sicer polagoma, tako, da zamore bolnik, ko se je privadil čebelinim vpikom, prenesti do 70 vpikov na mesto, kjer čuti bolečine. Na ta način je morala neka pacientinja prenesti 6592 vpikov, ali posledica pa je bila tudi ta, da so ji za vedno prešle hude bolečine, katere so jo poprej strašno mučile.

Napad na župnika. — V Valleboni, v mali ligurski občini, prišla sta dva malopridneža pred vrata župnišča in začela sta zvoniti. Župnikova kuharica pride k vratom ter jih odpre. Ko ju je vprašala, kaj hočeta, rekla sta, da hočeta govoriti z župnikom. Kuharici pa se je koj dozdevalo, da ima opraviti z malopridneži. Rekla jima je zaradi tega, da je župnik zadržan ter da ne more z njima govoriti. Ali malopridneža nista bila zadovoljna s tem odgovorom, marveč začela sta nad kuharico vpiti ter glasno zahtevati, da hočeta župnika. Ko je zaslišal župnik vpitje, prišel je sam k vratom ter vpraša neznanca, kaj bi hotela. Denar hočeva, sta mu odgovorila, in če se vam bode huda godila. Ko jima pa župnik odgovori, da denara nima ter da se ju nič ne boji, planita na njega kot dva risa in ga začneta pretepati. Kuharici pa pade v glavo dobra misel ter steče naglo v zvonik in začne biti na plat zvona. Malopridneža, začuvši glas zvona, zbežala sta še predno so prileteli župljani župniku na pomoč.

Smrti podobno spanje. — V neki vasi na Ruskem se je pripetil sledeči čuden slučaj: 17-letna hči nekega posestnika, Evfrozina Kolomijčenko, se je imela poročiti z mladeničem iz svoje vasi Dmitrijem Gončarovem. Vse je bilo pripravljeno za poroko in svatbo. Pred oltarjem pa, še predno ju je združil duhoven, pade nevesta v nezavest, in se ne prebudi več. Došli zdravnik je zahteval, da se onesvestelo pelje v bolnišnico, čemur pa so se protivili sorodniki. Ravno na veliki pravoslavni četrtki pa se je zdelo roditeljem, da je dekle izdahnilo. Vse je v žalosti, vse se pripravlja za pogreb. Zvečer je ženin nad dekletom po pravoslavnem obredu čital molitve. Ko je končal, nagne se nad „pokojnico“, da bi jej popravil cvetico, ki jej je padla čez lice. V tem zapazi, da je trenila z jedno trepalnico, a ni se za to zmenil in je odšel. Pride dan pogreba. Okoli mrtvaškega odra se je zbralo vse polno sosedov. Neka žena, Marija Bodarenko, poljubi pokojnico, a iznenadilo jo je, ko zapazi, da je lice dekletovo gorko, kar je tudi brž razodela okoli stoječim. Na to pa tudi navzoči ženin pove, kaj je videl zvečer. Okoli stoječi začno otipavati roke in obraz pokojnice in jeden od strahu vzkligne: „Bežimo, to je veša!“ In vse teče iz hiše, pa ven na polje, tresoč se od groze in strahu. Pri odru ostali so samo sorodniki in ženin. V tem pride duhovnik, ki se tudi prepriča, da je dekle še gorko, pa svetuje starišem, da pošlijo zopet po zdravnika. Došli zdravnik pregleda truplo in ko vidi, da se ni še sesedlo, odredi pogreb na drugi dan, pa ukaže položiti dekle z odra na posteljo. Pa roditelji trupla niso premaknili z odra marveč le molili so nad njim naprej in naprej. Po noči se je dekle začelo buditi in gibati ter kazati znake življenja, nazadnje dihati in proti jutru se vzdigne. Ko vidi, da je na mrtvaškem odru in da okoli nje goré sveče, zakriči in hoče skočiti na tla, a bila je tako slaba, da je padla nazaj. Stariši, začuvši krik, prihite ter jo spravijo v postelj. Zjutraj so pa stariši komaj spoznali svojo hčer ki je pod utisom strahu in dolgega letargičnega spanja silno prepadla in tudi izgubila dar govora.

Opreznost nikoli ne škoduje! — V prid našim častitim gospodinjam opozarjamo iznova na to, da je priljubljena Kathreinerjeva Kneipova sladna kava, ki se je že več kot deset let povsod obnesla za izvrstno, pristna samo v zaprtih izvornih zavojih z varstveno znamko „Župnik Kneipp“. Samo ta Kathreinerjeva Kneippova sladna kava ima vonj in okus zrnate kave; zato pa dela kot primes pijačo finejšo, prijetnejšo in prikupnejšo. Tudi če Kathreinerjevi Kneippovi sladni kavi ne dodaš zrnate kave, je izredno okusna in edino primerno nadomestilo

zrnati kavi. Kar se odtehtuje in prodaja odprto, je vedno zgolj oprazen ječmen ali pivovarski slad, nikoli pa ne Kathreinerjeva kava.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelma, lekarnarja, e. in kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloge, pošilja se direktno poštni zavoj s 15 zavitki za K 2400 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je odlišen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (neun kirchen).

Glasba.

„Planinke“. Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Uglasil Janez Laharnar, organist. Op. 10. Cena 1 K 20 vin. V Ljubljani. Založil skladatelj. Tisk J. Blaznikovih naslednikov. 1903.

Ravno je izdal naš znameniti skladatelj 17 stranih broječ, ukusno litografin zvezek zanimivih posvetnih skladb, katere nam svedočijo, da skladatelj ne misli še odložiti svoje miloglasne lire.

Pesmi L. imajo svojstvo, da so zanimive v harmoniji, tekoče melodije resnične intencije pri strogem izvršitku tonalitete; dalje so pravilne modulacije, istinite so v izrazu pri uporabi modernih glasbenih sredstev.

Vse našete vrline se nahajajo v polni meri tudi v tem zvezku, ki pričuje, kako vsestransko napreduje skladatelj, osobito v tehničnem in izraznem pojavu. Skladatelju je bilo že v zibelko položeno krasno vezilo daru za skladanje. Ta svoj dar pa zna vporabljalati s pomočjo gladko si prisvojene harmonije in kontrapunktične tako izborna, da postanejo njegova dela v resnici zanimiva, občutna in vsestransko lepo zvoneča. — Priporočamo iskreno to najboljšo delo našega gorskega slavca vsem pevcem, pevskim društvom, čitalnicam itd. zlasti še zato, ker je besedilo povsem pošteno. Naročuje se pri skladatelju na Št. Višigori, pošta Slap, na Primorskem. Fajgelj.

Poslano.

V št. 38. „Soče“ ter št. 20. „Primorca“ je nekdo nagromadil na me vse polno izmišljotin in neresničnosti. Posebno grda laž je, da bi bil prišel vinjen domov dne 1. maja 1902, ter zmerjal ženo, ko se je takrat v svoji razburjenosti nasproti meni nekoliko nerodno obnašala. Ostudna laž je tudi, da bi bile prišle iz sosednih hiš ženske ter me namazale po hrbtu s 16 ubitimi jajci. Podla izmišljotina je tudi, da bi bil jaz poklical k sebi podžupana, in bi se bil pred njim jokal, ko je videl to operacijo in mene rumenega kot kanarina. Res pa je, da je prišel zgoraj omenjenega dne in sicer ob 10. uri zjutraj podžupan k meni, ne da bi ga bil klical ter da me je našel praznično oblečenega, ko sem bil ravno odpravljen v Nablrežino. Zato pa imenujem „Sočinega“ poročevalca in pa tudi onega, ki mu je zgoraj omenjene laži natvezil, grdimu obrekovalcema in ostudnima lažnikom, dokler ne dokažeta svojih trditev.

Volčji grad, dne 19. maja 1903.

Vinko Metlikovec.

Glasovir

v dobrem stanu je na prodaj po nizki ceni. Kje? pove upravništvo „Gorice“.

V najem se odda pod zelo ugodnimi pogoji enonadsotrupna hiša z vrtno ob šempeterski cesti v Št. Petru. Natančneje se poizve pri tamšnjem županstvu.

Opravična številka Cm I. 15/3—2.

Oklic.

G. Gregorju Kos, vulgo Simonov na Grahovem h. št. 70, je vročiti pri c. kr. okrožni sodnji v Gorici tekoči pravni stvari Tomsche & Burlini vpisana tvrdka v Beljaku proti Gregorju Kos zaradi 3520 K 22 h plačilni nalog z dne 14. maja 1903. opravična številka Cm I. 15/3—1.

Ker je bivališče Gregorja Kos neznano, se mu postavlja za skrbnika v obrambo njegovih pravic gospod odv. dr. Fr. Pavličič v Gorici.

Ta skrbnik bo zastopal Gregorja Kos v oznamljeni pravni stvari na njega nevarnost in stroške, dokler se ta ali ne oglasi pri sodnji ali ne imenuje pooblaščenca.

C. k. okrožna sodnja goriška oddelek I, dne 22. maja 1903.

Izhaja vsak teden v soboto ob 11. uri predpoldne za mesto ter ob 3. uri pop. za deželo. Ako pade na ta dan praznik izide dan prej ob 6. zvečer. Stane po pošti prejemati ali v Gorici na dom posijan celoletno 8 K, polletno 4 K in četletno 2 K. Prodajase v Gorici v tobakarni Schwarz v Šolskih ulicah, Jellersitz v Nonskih ulicah in Lebau na Verdijevem tekašišču po 8 vin.

GORICA

(Večerno izdanje.)

Uredništvo in upravnništvo se nahajata v Narodni tiskarni, ulica Veturini h. št. 9. Dopise je nasloviti na uredništvo, oglase in naročnine pa na upravnništvo »Gorice«. Oglasi se računajo po petih vrstah in sicer ako se tiskajo 1-krat po 12 vin., 2-krat po 10 vin., 3-krat po 8 vin. Ako se večkrat tiskajo, računajo se po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik Josip Marušič.

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič).

Državni zbor.

V torek je poslanska zbornica razpravljala o nujnem predlogu poslanca Bianchinija, katerega je stavil glede hrvatskih dogodkov v imenu „Slovanske zveze“. Predlog se je glasil: 1. Vladi se naroča, naj stori vse potrebno, da se odstrani od hrvatskega bana v Ljubljano poslani agentje ter onemogoči njih ovaduštvo. 2. Vlada naj naznani vzroke, zakaj se je pričela sodna preiskava proti slovenskim tiskarnam v Ljubljani. 3. Vlada naj poskrbi, naj se pomiri slovansko prebivalstvo na jugu države, ki je opravičeno vznemirjeno vsled neznosnih razmer na Hrvaškem.

Poslanec Bianchini je v obširnem govoru, trajajočem nad jedno uro, utemeljeval predlog. Popisoval je namreč dogodke, ki so se vršili zadnji teden na Hrvaškem in ki vznemirjajo duhove še dandanes. Policija, orožniki in vojaki gasé ogenj, toda potlačiti le morejo plamen, a ne zadušiti opravičene nevolje hrvatskega naroda, proti krutemu sistemu, ki ga tlači. Celo znani prijatelj Madjarov, hrvaški poslanec v ogrski zbornici, dr. Tomažić, je dne 14. t. m. javno priznal, da so madjarske zastave in napisi na hrvatskih tleh protizakoniti, ker ne soglašajo s hrvaško-ogrsko nagodbo iz l. 1868. „Ako bi hoteli — rekel je Tomažić — vse kraje na Hrvaškem zastaviti z vojaki, ne bi zadoščala avstro-ogrska armada, marveč bi si morali izposoditi vojakov od trodržavnih zaveznikov“. A da bi ljudstvo pomirili, so proglasili nagli sod. Vse ječe na Hrvaškem so prenapolnjene, ker zapirajo mlado in staro, ženske in moške, delavce in veleposestnike, advokate, notarje in duhovnike. Dijaki morajo za tri in deset let z vseučilišča; uradniki morajo v pokoj, ako ne nastopajo proti ljudstvu. Hrvatski listi ne smejo poročati o dogodkih, sicer so zaplenjeni. Tako je bil „Obzor“ že 949 krat zaplenjen v zadnjih 20 letih. Zasebna pisma odpirajo na poštah uradih. Doslej je bilo ranjenih nad 1000 oseb in usmrčenih 19.

Za Bianchinijem je govoril ministrijski predsednik in sicer jako srdito. Rekel je, da se naša vlada ne sme me-

šati v zadeve onkraj Litave. Zagovarjal je tudi bana Khuen-Hedervarya ter pri tej priliki razžalil celo Bianchinija, na kar mu je Bianchini zabrusil v obraz besedo predrzneš. Predsednik je pozval Bianchinija k redu, a jugoslovanski in češki poslanci so proti temu burno protestirali ter žugali, da poderejo celo državnozbornsko kolibo, ako bi se jim hotelo braniti, da bi ne smeli v nji prosto izraziti svojega mnenja.

V imenu češkega kluba je posl. Dyk navajal razloge, iz katerih so češki poslanci podpisali predlog. Prvič so simpatije do južnih Slovanov in drugič so razmere na Hrvaškem v istini takove, da ljudski zastopniki ne morejo in ne smejo molčati. Posl. dr. Žitnik je naglašal: Stoletja so Slovenci in Hrvati delili žalost in veselje in to hočejo tudi v bodoče. Sedanji dogodki na Hrvaškem vzbujajo pozornost ne le onkraj Litave, marveč tudi tostran, osobito pa na slovanskem Jugu. In če Avstrija v dogovoru z Rusijo v Macedoniji zahteva reforme, potem je gotovo naravno, da preje napravi red v svoji hiši. In če vlada izjavlja, da avstrijska zbornica ni pravo mesto za razprave o dogodkih na Ogrskem, upamo vsaj, da naš glas prodere do Najvišjega mesta in da bode modri, dobrotljivi vladar našel pota in sredstva, ki morejo pomiriti hrvaški narod in slovanski Jug. Govorili so še posl. Ferri in pa glavna govornika češki posl. Choc in dalmatinski posl. vitez Vuković. S tem je bila razprava končana. Značilno je, da se ni oglasil noben nemški poslanec, ki bi zagovarjal ogrsko vlado in njen sistem. Iz tega sklepamo, da so sicer nemške stranke v večini soglašale s predlogi, a z ozirom na vlado, opustile vsako akcijo, ki bi se mogla tolmačiti kot demonstracija proti Madjarom. Za prvi predlog je glasovalo 101 proti 81 poslancev. Predlog je sicer dobil absolutno večino, a za nujnost je treba dve tretjini glasov, zato je bila nujnost odklonjena. Za drugi predlog pa so vstali vsi Poljaki in člani nemškega katoliškega centra; nujnost predloga je obveljala s 142 glasovi proti 69. Tretji predlog je kot prvi dobil absolutno večino, a nujnost ni obveljala. Istotako je pri meritornem glasovanju dobil drugi predlog zdatno ve-

čino. Mej glasovanjem je bil velik ropot in krik, ker je podpredsednik Kaiser izjavil, da je nujnost tudi drugega predloga odklonjena.

Na to je zbornica nadaljevala razpravo o nedeljskem počitku.

Životopisne črtice o banu grofu Jožefu Jelačiću pl. Bužimskemu.

(Spisal M. Mihaeljev.)

Ker se dandanašnji toliko govori in piše po vseh časnikih glede onih od Madjarov izzvanih nemirov na Hrvaškem, menda bi ne bilo odveč, ako se ozremo malo na onega vrlega junaka, ki je pomagal pod geslom: „Što Bog da i sreća junačka“, l. 1848-49., maršalom Radetzkyju in Windischgrätzu, rešiti prestol in Avstrijo. Tu je bil na čelu omenjeni junak ban Jelačić. Mi itak premalo poznamo za domovino in Avstrijo zaslužne moške, zlasti one, ki so bili slovanske krvi, ker se nas je učilo na nemških gimnazijah čislati samo to, kar je nemškega: „Deutsche Biederkeit, deutsche Treue, deutsche Sprache, deutsche Cultur“ itd., a same sebe in svoj narod spoznavati in ljubiti, kar je njegovega, o tem se ve, da nam je le učitelj slovenščine kaj malega povedal. Tako je bil in je še „nemški konj“ vedno sit ovsa in najboljše detelje, med tem ko vboja „slovenska para“, kakor je peval svoje dni — pesnik Vodnik, stoji lačna v blatu in jo vrhu tega še tepejo po glavi in rebrih! In vendar, kje bi bila že Avstrija, ako bi je ne bili rešili ravno Slovani l. 1848-49.? Avstrijski Slovani so se vedno držali Palatzkovega gesla: „Ako bi Avstrije ne bilo, bi jo morali mi vsvariti!“ Med najbolj zaslužnimi možmi, katerim se ima poleg Božje previdnosti Avstrija zahvaliti za svoj obstanek, imenuje zgodovina, poleg Radetzky-ja in Windischgrätz, tretjega v tej zvezi, namreč nepozabnega bana Jelačića, o katerem sem se namenil tukaj nekaj črtic podati, da bodo mlajši čitatelji „Gorice“ zvedeli, kdo in kako zaslužen je bil ta mož, kateremu in katerega narodu bi morala Avstrija pač na veke hvaležna biti! Pa ravno današnji nemiri po vsej Hrvaški pričajo, da tudi v politiki velja, žal, pregovor, da

nehvaležnost je plačilo sveta, t. j. tudi Hrvatom, ki so s svojo zvestobo rešili Avstrijo in krščanstvo obvarovali pred divjim Turčinom, ker so skoz mnogo stoletij noč in dan stali na straži proti temu kletemu sovražniku krščanskega imena. Da pa ne bo zopet predolg ta vvod k životopisu tega slavnega junaka, kakoršnega bi ravno zdaj zopet potrebovali naši bratje Hrvati proti svojim tlačiteljem, krutim Madjarom, pogledimo, kdo je bil in kaj zaslužnega je storil slavn ban Jelačić za svojo domovino in Avstrijo!

Jožef grof Jelačić pl. Bužimski je bil tretji sin podmaršala bar. Frana Jelačića, ki se je že v turških in francoskih vojskah vedno odlikoval. Ta je umrl l. 1810. in vsi njegovi trije sinovi: Jurij, (najstarejši je umrl še le pred 3 leti kot podmaršal v Zagrebu 97 let star), Anton in Jožef sta dosegla generalsko čast, in poslednji, kakor bomo pozneje slišali, je kot ban hrvaški svoje ime jako proslavil l. 1848-49. Rojen je bil 16. okt. 1801. v Zagrebu. Vzgojen je bil na akademiji Marije Terezije v Dunajskem Novem mestu. Toda, ker je imel veselje do vojaškega stanu, je vstopil l. 1819. kot poročnik v tretji dragonski polk, katerega imejtelj je bil njegov veliki stric — po materi — bar. Knežević. — Ravnatelj akademije je sicer menil, da bi bilo škoda tako nadarjenega mladenčca porabiti za vojaka, na kar je opazil bistroumni cesar Francišek: „On je prepričan, da se potrebuje v vseh državnih službah dobro nadarjene ljudi; Jelačića se bo dalo na vsak način porabiti v onem stanu, h kateremu čuti nepremagljivo nagnenje“. Te prerokovalne besede so potem postale najbolj popolna resnica.

V letu 1825. je avanciral za nadporočnika in v tej časti je opravljal službo kot brigadni pobočnik pri generalu Gerambu v posebno zadovoljstvo. Po petih letih je postal stotnik II. reda v ogulinski graničarski polkovnici in še tisto leto je postal stotnik I. reda v polku. V tej časti se je odlikoval l. 1835. pri veliki Kladovi v boju proti roparskim Turčinom na čelu svojega oddelka s pogumom in odločnostjo tako, da je bil pohvaljen na Najvišjem mestu. Dve leti

vanje je nekaj redkega in nenavadnega najti hkratu pri enem vojaku.

Karol Albert se je izpostavil ognju, kakor oni, ki išče smrt; on je videl, da ni mogoče več braniti sovražniku pohod v Turin, in ravno tako je moral on biti prepričan, da ne more po svoji, proti Avstriji pokazani sovražnosti in nezvestobi, pri vedenju, katero je kazal do ita'ljanske prekucije, nikakor več kralj biti, potem ko je bil dvakrat in poslednjič tako naglo in odločno poražen.

Še tisti večer odloži krono v prilog svojemu sinu, vojvodu savojskemu, Viktorju Emanuelu, ostavi tako Italijo, ter ne najde preje miru, dokler ne pride na konec naše Evrope, na obrežje atlantskega oceana, v Oporto (Portugalsko), kjer je npravno uničeni mož umrl že 28. julija istega leta.

Novi kralj je pri osebnem pogovoru z Radetzkom dne 26. marca sklenil premirje, v katerem je obljubil slovesno (?), da bode postavil mir s cesarjem na trajno podlago. Vsled te obljube so bili pogoji premirja prav mili. Dne 6. avgusta je obljubil plačati 75 milijonov frankov

za vojno odškodnino ter se je odpovedal vsem zahtevam do lombardsko-beneškega kraljestva in vtikanju v zadeve laških držav, kakor je to delal njegov oče.

V šestih dneh je dovršil Radetzky to vojno, podobno znanim besedam rimskega vojskovodja Cezarja: „Veni, vidi, vici“, za katero bi ga Napoleon I. zavdal, ako bi se mrtvi zmenili za tako nagle zmage!

Lombardija je ostala, vključ v klicanju k ustaji, mirna, — bali so se preveč „belih hudičev“ (diavoli bianchi), kakor so imenovali avstrijske vojake radi njih belih uniform. Le Brescia, tedaj še trdnjava, v kateri so se zbrali najzagriženejši prekucuh-prostovoljci iz Veltlina in pogorja, se je uprla. General Haynau (ali „Hauein“) imenovan, je pozval mesto k predaji; tudi vest o bitki pri Novari ni nič na nje delovala, ker isti uporniki niso hoteli verjeti na tako naglo odločbo in popolen poraz Karola Alberta, in tako ni ostalo ničesar drugega, kakor se mesta polastiti z viro ali naskokom. Ena brigada je zanočela nazek 1. aprila 1849. ustajnikov. Nezaslišana je pa tu grozo-

vitost in krutost laških puntarjev; oni so pomorili vse ujetnike, oni so poklali med bojem vse ranjence, ki so jim padli v roke; zato pa tudi naši vojaki niso nobenemu prizanašali, marveč pobili so vse, pri katerih so našli orožje. Vendar se ima Brescia zahvaliti le strogemu redu, ki je vladal v avstrijski armadi, da ni bila oplenjena in požgana, kakor je to tudi zasluzila.

Modeno in Parmo (vojvodstvi) so zasedle avstrijske čete ter so morale zopet pokorne biti njih knezom; ravno tako je poslal maršal Radetzky en vojni zbor v Toškano, ki si je z naskokom osvojil Livorno, kjer si je naš obče znani, zgoraj imenovani junak Andrej baron Čehovin, oslavlil svoje ime z junaštvom in je zato dobil tudi od velikega vojvoda toškanskega, Leopolda II., z laško pisanim diplomom zaslužno kolajno in tako je bil storjen konec ustaji v Toškani. Drugi je šel v Romanjo, ki je primoral Bolonjo k predaji ter 19. junija pa po kratki oblegi zasedel Ankono (Jakin), kjer si je tudi naš junak Čehovin zaslužil. Ko si je maršal zavaroval hrbet,

LISTEK.

Spomin na 55-letnico ustaje v Milannu in hrvaško junaštvo v isteji.

(»Et meminisse juvat«, Spisal M. Mihaeljev.)

(Dalje.)

Trčili so dne 23. marca; D'Aspre je začel boj ob 11. uri z ne prav 20.000 mož močnim drugim armadnim zborom, ker je menil, da ima le en sovražen zbor, ne pa glavne armade pred seboj, in do 3. ure popoldne se je držal na bojišču proti premoči. V tem usodnem trenutku, ko bi se bili utrujeni vojaki morali umakniti sovražni sili in pritisku, prilomasti tretja in založna armada z naglimi koraki ter so ukljub hrabremu uporu Sardincev ravno z večernim mrakom izvojevali najpopolnejšo zmago. — Tukaj je prejel naš obče znani rojak Andrej baron Čehovin, komur se je pred njegovo rojstno hišo dne 14. avgusta 1898. v Branici postavil krasen spomenik iz marmorja, znameniti red Marije Terezije za svojo izvanredno hrabrost, kakor že poprej pri Montanari veliko pa venko zlatu. 10 trojno venko oziro-

pozneje je bil kot major namestniški pobočnik v Dalmaciji in l. 1842. polkovnik in poveljnik prvega banskega polka, na čegar važnem mestu si je on pridobil ljubezen in zaupanje graničarskega ljudstva. V marcu l. 1848. je bil imenovan za generalmajorja in hrvatskega bana in brž potem že za podmaršala. Tedaj se mu odpre, pod tedanjimi političnimi odnošaji obširno, pa tudi zelo opasno polje delavnosti, pri katerem so mu bile pa vedno zvezde vodnice, nepremakljiva zvestoba do cesarske hiše in ljubezen do domovine, mile mu Hrvatske. On sam je tedaj pisal nekemu svojemu zaupnemu prijatelju tako-le: „Moja kocka je padla, jaz sledim po ravni poti ter igram očitno igro; ako pri tem poginem, padem kot domoljub in kot zvesti služabnik svojega Gospoda in cesarja“. — Ko je bil od cesarja Ferdinanda (s pridevkom „Dobrotljivega“) imenovan banom za trojedino kraljevino (Hrvatsko, Slavonijo in Dalmacijo) v začetku l. 1848, se je takoj podal na Dunaj, ter je prisegel njegovemu Velikaštvu kot tajni svetnik; ni pa hotel pri tedaj spremenjenih političnih odnošajih Ogrske do Avstrije položiti prisege kot ban, rekoč, da se on ne more kot mož-poštenjak k ničemur zavézati, kar bi po svoji vesti vršiti ne mogel. Ob njegovem bivanju v Beču, mu je izkazala tudi dunajska posadka svoje navdušenje na njegovem imenovanju. Vrnivšega se v Zagreb, je prebivalstvo sprejelo z navdušenjem. Brž je sklical ilirski zemaljski sabor v Zagreb, v kateri so prihitali narodovi zastopniki od vseh strani v polnem številu; tedaj so bili vsi jedini, Srbi in Hrvatje, pod imenom Iliri. Oj, kolika navdušenost je vse narodove zastopnike in poslušalce prešinjala, ko je razlagal skupščini, zakaj so se tu sešli. Ogrskemu samostalnemu ministerstvu, ki je hotelo Hrvate imeti kot podrejene, skoraj brezpravne nasproti ogrski kroni, je on in ves sabor zaničal svoje pripoznanje. En glas je šel skoz vso trojedino domovino, da hoče biti neodvisna in enakopravna z Ogrsko po reku: Enake dolžnosti, enake tudi pravice! Toda ogrsko ministerstvo je povzdignilo na cesarskem dvoru v Inomestu (komur se je isti radi marčne dunajske ustaje umaknil) žugajoče pritožbe in ban je bil tje pozvan, da se opraviči. Ali na dvoru ni bil od vseh dobro sprejet; le cesar Ferdinand mu je še tako nekako zaupal, čeravno se je zelo proti njemu „intrigiralo“ od strani takozvane „kamarije“. Od tod je poslal pomirjajoči razglas na vse pri italijanski vojski se nahajajoče graničarske polke (okrog 36000 do 38000 mož je tu bilo), katere je skušal odvrgniti od zvestobe znani hrvaški pesnik, pa italijanskega mišljenja, Tomaseo ali Tomažič iz Šibenika, ud začasne ljudovlade sv. Marka.

je obrnil izdaten del svoje moči proti Benetkam, katero mesto je zaupalo Kotsutovim sporočilom in obljubam ter se hotelo vpirati za vsako ceno, kakor je to naznanil beneški diktator Manin. Ali za oblego tega otoškega mesta ali trdnjav v grezih in otokih (lagunah), je bilo treba precejšnjega, da, še večjega števila vojakov kakor pri Piemontu. Tudi izgube so bile večje, ne sicer toliko po sovražnem ognju, akoravno je bil ta zelo močan, bolj pa je povzročil te večje zgube mrzličen zrak v lagunah, ki je deloval tem škodljivejši, ker so morale čete stati po rovih v vodi večkrat do pasu. V teh četah je služilo tudi mnogo slovenskih fantov, zlasti med topničarji, ki so potem tudi domov prišedši, pripovedovali epizode iz te oblege. Toda njih vstrajnost in pogum sta bila nepremagljiva; bližnji prekopi so bili proti močni trdnjavi izpeljani in od 23. do 26. maja je grmelo 100 topov proti isti; bombe so raznesle v zrak mnogo zalog streljiva, razrušile so dve vojašnici, ubile ali ranile eno tretjino posadke, ki je pa morala v noči od 26. na 27. maja ostaviti svoje dobro branjeno mesto.

Toda cesarju vedno zvesti graničarji niso Tomasea poslušali. Vendar pa, ker so graničarji zvedeli, da je njih ožja domovina v nevarnosti, so nameravali se tje vrniti v brambo mile domovine, ali ban jih je pomiril z lepimi besedami in obljubo, da poskrbi že on z ostalo polovico graničarskih polkov v obrambo trojedine kraljevine, kar je tudi moško in junaško dovršil. In tako so oni ostali v Italiji, ter zopet osvojili, z ostalimi četami lepo lombardo-beneško kraljestvo za cesarja pod maršalom Radetzkom!

(Dalje pride.)

Dopisi.

Iz Gorice. — „L'Eco del Litorale“, list, kateremu je geslo: „propugnare la causa della giustizia e della verità“ od 15. maja donasa članek: „Dimostrazione antimagiara in Croazia“. Ko smo mi Hrvati prečitali ta članek, smo splanteli v pravičnem gnjevu in z nami vred tudi vsi Slovenci, ki poznajo bliže točno stanje in neznosne prilike, v katerih ravno sedaj ječijo Hrvatje v banovini. Ta list — „L'Eco del Litorale“ — opisuje v omejenem članku v živih bojah naval seljakov iz okolice križevačke na posesivo Fodroczy-evo blizu mesta Pogačeva, ker je razjareno ljudstvo mislilo, da se ondi skriva ban.

Ta dopis ni samo fragmentaren, brez motivacije in kakega vvida, ki bi navedena dejstva stavil v pravo luč in bi dopuščal razsodno kritiko dogodkov, ampak je tudi izkrivljen. Dopisnik onega članka ima bujno fantazijo, ker opisuje cel dogodek dramatsko. Osvetiti hočemo le nekoliko čudnih izrazov in misli člankovih. Ta g. dopisnik namreč krsti pravični pokret tlačnega naroda hrvatskega z imenom „fanatismo antimagiario“. Si jeli g. dopisnik v svesti, kaj pomeni ime fanatizem? Jeli ta beseda tu na mestu? S kakim pravom on nazivlje hrvatske seljake, ki so vprizorili ta naval „la turba dei saccheggiatori“? Pozna-li italijanski besednjak gršega naslova za tatove in razbojnike, kot je ta? Mi pa vendarle menimo, da je ta epitheton ornans mnogo bolj primeren za prilično število vernih podanikov blažene Italije. Za tega g. dopisnika je pravični in obupni boj, ki ga bije hrvatski narod za svoja prava najbolj primitivna in opravičeni gnjev ubogega in tlačnega hrvatskega seljaka „un quadro barbarico“? Seveda — potrpežljivi Hrvatje, ki so že tolikrat hodili za druge narode po kostanj v ogenj, so Italijanom barbari, kadar se hočejo otrsti neznosnega jarma. Pri tem pa pozablja dopisnik, kako so delali in delujejo Italijani potajno z bodežem in tajnimi mafijami.

Ta g. dopisnik ali ne pozna političnega stanja na Hrvatskem, ali pa hoče živo popisujoč in iskrivljajoč eno epizodo iz hrvatskega pokreta, zlobno očrtniti hrvatski narod. Ako ne pozna pokreta, naj molči ali naj se boljše iz verodostojnih virov informira; ako pa ga pozna, moramo dopisnika globoko pomilovati. V tem slučaju bi namreč moral podati tak komentar o dogodku, o katerem poroča in navesti vzroke, vsled katerih se je pojavil mej Hrvatim tak odločen odpor proti banu in njegovemu zistemu. Ker pa g. dopisnik tega ni storil, je namenoma sugeriral čitateljem lista napačno mnenje o dogodkih na Hrvatskem, tako, da ti mislijo, da je pravični odpor Hrvatov proti tiranstvu bana in proti robstvu, ki ga občutijo pod šovinizmom mažarskim le podivjanost nekaterih nezadovoljnih seljakov. To gotovo ni pravično. Odpor na Hrvatskem je le glasen protest naroda, ki si drugače ne more pomagati proti banu in vladi, ki hoče uničiti s pomočjo vojaških bajonetov brez ozira na zakon, materijalno, moralno in ustavno samostalnost Hrvatov. Mi se nadejamo, da bo taj pokret rodil dobrih sadov za hrvatsko in slovansko narodno stvar v obče. Če je tedaj cilj tega boja tako plemenit in opravičen, nije li opravičena tudi borba zanj, ko ne dostaje drugih sredstev? Da se pri takih prilikah po-

gibno in naravno, to g. dopisnik „L'Eco“ — ta tudi sam ve dobro, posebno če pozna demonstracije v Italiji, kjer so taki izgredi na dnevnem redu, in to ne med seljaki, ampak prosvitljenimi vseučiliščniki.

Jasno je, da je pri tej stvari posređi fanatizem onega g. dopisnika, ki mu je žal, da se med Hrvati in Slovani sploh javljajo taki pokreti, ki pričajo, da smo še živi, dočim najbrže odobrava nepravilno in zares barbarsko postopanje italijanske iridente v slovanskem Primorju. No, mi se ne čudimo toliko g. dopisniku, kot listu „L'Eco del Litorale“ in njegovu — gestu!

Hrvati v Gorici.

Iz Rodika. (Konec.) — Naš g. župan, kakor je bistroumen, je sprevidel, da je zanj in njegove osrečujoče nauke ledina že prebita, in da torej ne sme več po svetu, da bi ga mi spet ne pozabili. Zato se je nastanil prav blizu nas na Kozini in dohajal v začetku bolj porredkoma, pozneje pa pogostje v Rodik. Na pomoč je vzel vso „lib.“ bando v Rodiku in okolici, ki mu je imela pripomoči do zaželjene „požrtvovalne“ županske časti. Da bi bolj vspel, obljubil je, da bo „prišparal“ občini veliko stroškov s tem, da bo prevzel „iz ljubezni“ do naroda službo obč. tajnika. Dalje je obljubil držati lep mir in red v občini, v cerkvi in pred cerkvijo, pripomoči, da bi se zidala cerkev, popraviti poti, očistiti vodnjake, gledati pri apnenicah, da bi nosile občini dobička, a ne škode itd., vse to je obljubil. Nasproti vsem tem nezaslišanim dobrotam, ostala nas je vendar večina neobčutljivih in tem „lib.“ zagotovilom nepristopnih, in če tudi je „lib.“ garda porabila vse „lib.“ pripomočke, kakor pijačo, obljube, grožnje, obrekovanja itd., bi bil vendar-le gosp. župan z dolgim nosom odšel zopet nekam na „ceste“, da mu ni priskočilo na pomoč izdajstvo v našem taboru. Torej s tem „poštenim“ sredstvom, ki sta mu očeta Efižalt in Judež, je zasedel g. župan pred nekoliko meseci naš županski stol, in sicer zdaj tako gotovo, trdno in varno, da ga z njega več ne bo vrgel „noben klerikalni zmaj“. Saj je tako prav! Gosp. župan je že prileten in je hodil dovolj po svetu, zato je povsem umevno, ako si želi na stara kolena počitka. Ker pa je iz same „požrtvovalnosti“, „rodoljublja“, „nesebičnosti“, „ljubezni“ in radi „trudapolnega“ dela za „narod“ pozabil popolnoma sam na se, je povsem umevno in pravično, da mu narod pusti županski stol, in sicer dobro „fudran“, kakor zahteva njegova častljiva oseba, dokler bo mogel na njem „truditi se“ in delati „za blagor naroda“, in sicer tem bolj, ker bo narod na velikem dobičku, ko on za tako „pičlo“ nagrado oskrbuje vse obč. zadeve sam, celo službo — blagajnika. Pa če bi tudi ne bili vsi sporazumljeni, da bi zopet po treh letih postal županom, kaj jim pomaga, ko „ni nobenega drugega moza v občini sposobnega za župana“, kakor se je izrazil en moder „liberalec“, s čemur je mislil, da bi noben drugi ne znal tako komandirati, strahovati in jemati dijete, kakor on. Potem je tudi sploh nemogoče, da bi se mu kdo postavil po robu ali celo glasoval proti njemu, ko zna tako energično s pomočjo paragrafov ukrotiti vsako „nepokorščino“.

Iz vsega tega je dovolj razvidno, da je naš gosp. župan od las do podplatov pravi, koreniti naprednjak, in da mora po njegovem komandu plesati — naj bo celo na pepelnico — v Rodiku vse, kar se mu neče zameriti. Kdor pa se mu zameri, gorje mu!

Druga ne manj lepa lastnost gosp. župana, ki izvira „naravno“ iz prve, je njegova modrost, ki prekosi celo Salomonovo. V dokaz temu naj služi sledeče: Vsi naši gg. župniki so vselej brezplačno pasli kravo ozir. krave po „gmajni“. Tako je tudi sedanj g. župnik dal pasti kravo od l. 1899. do lani, ne le da mu bi bil kdo prigovoril ali od njega kaj tirjal, temveč na izrecno izjavo bivšega župana in pod-

da župnik nikdar ni plačal za pašo in tudi sedanj naj bo brez strahu, ker da bi bilo za občino „sramotno“. Kar pa je bilo poprej „sramotno“, to je sedanje „lib.“ županstvo namazalo s „lib.“ mazilom, da je naenkrat postalo „častno“. Pretečeni mesec je namreč sklenilo „lib.“ starašinstvo enoglasno — torej tudi s glasom „dobrega“ župnikovega prijatelja, cerkvenega ključarja, — da mora g. župnik plačati za pašo krave za l. 1899, 1900. in 1901. po 2 K, skupaj 12 K. Ta sklep je poslal g. župan v podobi plačilnega naloga po obč. slugi in dveh obč. čuvajev g. župniku. Ako v 8 dneh ne plača, da se bo iztirjalo sodn. potom. Ali to ni Salomoška modrost? In s tako modrostjo je napolnjen g. župan. Ne vem, ali je g. župnik plačal ali pa bo županstvo skozi sodnijo izterjalo; to pa vem, da bi teh 12 kronic nekodur dobro došlo, če bi jih dobil. Enako modrost je pokazalo „lib.“ obč. starašinstvo, navduševano od g. župana, se sledečim sklepom: „Sklenilo je z večino glasov, da se morajo popolnoma v Rodiku zatreti ovce, ker da je premalo prostora za pašo“. Kdor pozna rodiško „gmajno“, kimal bo z glavo ter si pomislil, da ni najbrže pri „lib.“ starašinstvu v glavi vse v redu, nego da se mu baje meša.

In vendar ni temu tako. „Lib.“ starašinstvo so vodila pri tem sklepu le plemenita in vzvišena „lib.“ načela. Glavno pa teh načel rodiških liberalcev je po izjavi nekega to, da je največji greh — po „lib.“ katekizmu — dati kaj „farju“. (Drugi je zopet razglasil za največjo čednost, če se „farja“ oslepari.) Ker pa je stara navada, da se daje g. župniku vsako leto en sir od ovac, kar pa je največji greh, prodala sta dva najprej ovce iz hvalevrednega vzroka, da bi se obvarovala tega strašnega greha, potem pa sta delovala na to, da je tudi veliko drugih ovac prodalo. Ker pa se vendar niso vsi hoteli odločiti, da bi se odpravil ta greh, t. j. niso hoteli prodati ovac, je storilo starašinstvo gornji sklep.

Za danes naj zadostuje toliko; prihodnjč še nekaj več, da se vidi, na kak način hoče „Sočin“ dopisnik prati naše županstvo na račun g. župnika. Toda zamorca zastoj peres.

Iz Kožbane. — (Odgovor podpisanim dopisnikom v „Soči“ št. 36 priobčenega dopisa iz Mirnika.) Veseli me, da ste se dali spoznati. Zdaj šele vem torej, za katerim grmom tiči zajec, še le zdaj sem prišel na sled kovačnici dopisov, v katerih se me je že dve leti zaporedoma in neprestano blatilo. Ako nima „dopisun“ „Prim. lista“, ki je priobčil v 17. št. tega lista dopis „Iz Kožbane“ druge zasluge, ima pa vsaj to, da mi je dal, izvabivši Vaše podpise, priliko, da se nekoliko pogledamo od obličja do obličja. Vso odgovornost za omenjeni dopis pa prevzamem jaz podpisanec.

Ko je pa slučajno do tega prišlo, potem pa hajd na dan z resnico. V svojem dopisu v „Soči“ trdite, da niste rekli v svojem utoku, ne da so nezakonitosti niti zakonitosti, ampak navedli da ste le resnične slučaje. Na to Vam odgovarjam, da ste v svojem utoku navedli vse nezakonitosti, katere so se po Vašem mnenju godile na dan občinske volitve. To dokazuje pač dejstvo, da ste pod točko 2 svojega utoka zapisali, da volitve niso bile pravilno razglašene in da bi morale že radi tega biti neveljavljene.

Vprašam, ali ni li to nezakonito, ako se izvrši kaka volitev, ne da bi bila pravilno razglašena? Dalje pravite v svojem dopisu, da s tem, da ni namestništvo razveljavilo volitev, ni še nikakor rečeno, da bi bile v utoku navedene neresničnosti. Že to, da ste trdili v svojem utoku, da niso bile volitve pravilno razglašene, moralo bi dati namestništvu, ako bi bila Vaša trditev resnična, povod, da bi volitve razveljavilo. Ker se je pa namestništvo prepričalo da ta Vaša trditev ni bila resnična, ni imelo tudi

Sadjarsko in vinarsko društvo
za Brda v Gorici

Prodaja naravnih in prstnih
briske pridelke po zmernih
cenah.

Zaloga pristnih vin:
**burgundeca, rizlinga, modre
frankinje in drugih.**

DESERTNA VINA.

Sedež društva je:
Gorica, ulica Barzelilni št. 20.

Anton Pečenko

Vrtna ulica 8 **GORICA** Via Giardino 8
priporoča

pristna bela
in črna vina
iz vipavskih,
furlanskih,
nogorov.

briskih, dal-
matinskih in
isterskih v
nogorov.

Dostavlja na dom in razpošilja po želez-
nici na vse kraje avstro-egrske monarhije
sodih od 56 litrov naprej. Na zahtevo pošilja
tudi uzorce.

Cene zmerno. Postrežba poštena.

Naznanilo!

Podpisani si usojam na-
znanjati slavnemu občinst-
vu v mestu in na deželi,
da prevzamem vsled smrti
svojega očeta vodstvo in
oskrbovanje starodavne gos-
tilne

„Pri Golobu“
na voglu ulice „Morelli“.

Skrbel bodem, da bode
tudi v bodoče postrežba vse-
stransko solidna, kakor je
bila doslej.

Leopold Reja.

Jakob Miklus,

trgovec z lesom in opeko, zaloga
vsakovrstnega trdega in mehkega
koroškega in kranjskega lesa ter
pohištva, rakev (trug), vinskih po-
sod, stiskalnice za vino in sadje
vsake velikosti

v Pevmi,
za Soškim mostom, p. Gorica,
priporoča p. n. občinstvu svojo
bogato zalogo, zagotavlja naj-
hitrejšo postrežbo in jako nizke
cene.

Tomaž Huala,

trgovec z lončarskimi, por-
celanskimi in steklarskimi
izdelki, v Gorici na Travniku
h. šte. 8, (prej Weidlich)

se priporoča sl. občinstvu v me-
stu in na deželi z zagotovilom
točne in solidne postrežbe, opi-
raje se na svoje obilno znanje
v tej stroki kot večletni usluž-
benec v trgovinah gg. Sturli
in Monari na Travniku.

Vse po najnižjih cenah!!

Odlikovana delavnica!

ANT. KRUSIČ,
krojaški mojster v vrtni ulici 26.

Priporoča se sl. občin-
stvu v mestu in na deželi,
posebno č. duhovščini. —
Ima bogato zalogo blaga
vsake vrste in za vsaki stan,
ter opozarja na ravno došlo
sveže pomladansko blago,
lastni izdelek **gotovih oblek**
in površnih sukenj. Cene
prav solidne!

Računski sklep „Centralne posojilnice“ v Gorici

za drugo upravno leto 1902.

Denarni promet.

Sprejemki	Kron	vin.	Izdatki	Kron	vin.
Račun glavnih deležev	3.600	—	Račun hranilnih vlog	107.595	57
„ opravljenih deležev	290	—	„ obresti od hranilnih vlog	1.080	48
„ pristopnin	193	—	„ posojil na osebni kredit in zastave	46.477	27
„ hranilnih vlog	385.049	18	„ posojil na vknjižbo	153.043	83
„ posojil na osebni kredit in zastave	21.832	80	„ posojilnih obresti	114	26
„ posojil na vknjižbo	12.394	04	„ obresti od posojil na vknjižbo	—	53
„ posojilnih obresti	9.193	74	„ zamudnih obresti	—	22
„ obresti od posojil na vknjižbo	16.624	75	„ upravnih stroškov	6.072	04
„ zamudnih obresti	143	—	„ inventarja	139	37
„ efektnih obresti	252	—	„ knjig in tiskovin	10	50
„ upravnega prispevka	1.894	51	„ tekoči	803.389	66
„ tekoči	671.480	12	„ tekočih obresti	297	01
„ tekočih obresti	863	85	„ blagajne: gotovina za l. 1903	10.266	29
„ obresti od hranilnih vlog	11	35			
„ blagajne: gotovina iz l. 1901	4.664	69			
	1.128.487	03		1.128.487	03

Promet:

Sprejemki	K 1.128.487-03
Izdatki	1.118.220-74
	K 2.246.707-77

Račun zgube in dobička.

Zguba	Kron	vin.	Dobiček	Kron	vin.
Račun posojilnih obresti	304	13	Račun posojilnih obresti	10.791	90
„ obresti od posojil na vknjižbo	206	90	„ obresti posojil na vknjižbo	18.512	39
„ tekočih obresti	13	33	„ zamudnih obresti	142	78
„ obresti hranilnih vlog:			„ tekočih obresti	2.189	39
Izplačane: K 1.069-13			„ pristopnin	193	—
Kapitalizovane: 21.993-56	23.062	69	„ efektov: kurzna razlika	141	—
„ upravnih stroškov	6.072	04	„ efektnih obresti	252	—
„ inventarja: 20% odpis	203	—	„ upravnih prispevkov	1.894	51
„ knjig in tiskovin: 20% odpis	239	06			
„ bilance: dobiček	4.015	82			
	34.116	97		34.116	97

Račun bilance z dne 31. decembra 1902.

Imovine	Kron	vin.	Dolgovine	Kron	vin.
Račun posojil na osebni kredit	182.909	70	Račun glavnih deležev	22.400	—
„ posojil na vknjižbo	401.307	68	„ opravljenih deležev	1.200	—
„ obresti od posojil na vknjižbo:			„ hranilnih vlog:		
Zaostale obresti za l. 1902	3.205	46	Stanje: K 655.462-51		
„ posojilnih obresti:			Kapital. obresti: 21.993-56	677.456	07
Zaostale obresti za l. 1902	1.355	85	„ obresti od posojil na vknjižbo:		
„ efektov	7.082	—	Predplačane obresti za l. 1903	3.728	82
„ efektnih obresti	42	—	„ posojilnih obresti:		
„ inventarja	811	72	Predplačane obresti za l. 1903	1.802	36
„ knjig in tiskovin	956	—	„ tekoči:		
„ tekoči:			Stanje: K 87.384-28		
Stanje: K 188.558-77			Kapital. obresti: 2.076-04	89.460	32
Kapit. obresti: 3.685-26	192.244	03	„ rezervnega zaklada	117	34
„ blagajne:			„ zgube in dobička:		
Stanje koncem l. 1902	10.266	29	Dobiček	4.015	82
	800.180	73		800.180	73

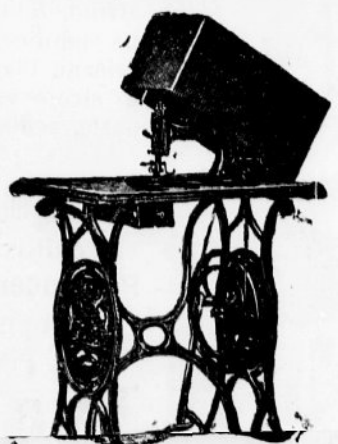
Fani Drašček

zaloga šivalnih strojev

Gorica, Stolna ulica hiš. št. 2.

Prodaja
stroje tudi
na teden-
ske ali
mesečne
obroke.

Stroji so
iz prvih
tovarn ter
najboljše,
kakovosti
Priporoča

Podpisani priporoča slavnemu ob-
činstvu v Gorici in na deželi *svojo*

prodajalnico jestvin.

V zalogi ima kave vseh vrst, raz-
lične moke iz Majdičevega mline v Kranju,
nadalje ima tudi raznovrstne pijače na
primer: francoski Cognac, pristni
kranjski brinjevec, domači tropinovec,
fini rum, različna vina, goršice (Senf),
Ciril-Metodovo kavo in Ciril-Metodove
užigalice. — V zalogi se dobé tudi te-
stenine trdke Žnideršič & Valenčič v
Ilirski Bistrici, ter drugo v to stroko
spadajoče blago. — Postrežba točna in
po zmernih cenah.

Z odličnim spoštovanjem
Josip Kutin,

Anton Kuštrin

Gosposki ulici h. šte. 25,

priporoča častiti duhovščini in slavnemu
občinstvu v mestu in na deželi svojo
trgovino jedilnega blaga n. pr. kavo:
Santos, Sandomingo Java, Cejlon, Porto-
rico i. dr. Olje: Lucca, St. Angelo, Korfu
istersko in dalmatinsko. Petrolej v zaboju
Sladkor razne vrste. Moko št. 0, 1, 2, 3
4, 5. Več vrst riža. Miljsveče prve in
druge vrste, namreč po 1/2 kila in od 1
funta. Testenine iz tvornice Žnideršič &
Valenčič v Il. Bistrici. Zveplenke družbe
sv. Cirila in Metoda. Moka iz Majdičevega
mline v Kranju in z Jochmann-ovega v
Ajdovščini. Vse blago prve vrste.

Tatvine v Gorici. — Ni ga skoraj dne, da ne bi tatovi udrli v našem mestu v to ali ono stanovanje, v to ali ono prazno vilo itd. Zopet so v noči od srede na četrtek prišli v prazno stanovanje conte Roma, nahajajoče se v ulici Dante ter so baje odnesli mnogo vrednosti. V noči od četrтка na petek pa so okradli nekega natakarja kolodvorske restavracije ter mu odnesli kakih 130 K. Tudi od drugih tatvinah se govori. Tatvine ponavljajo se od dne do dne že skoraj mesec dni, ne da bi naša policija dosedaj zasačila niti jednega izmed tatov. Mestno prebivalstvo, posebno pa oni, pri katerih bi tatovi kaj našli, so zaradi tega jako vznemirjeni. Naše mesto se vedno bolj širi in pride posebno zdaj, ko se bodo začela zidati nova železnica, vse polno in vsakovrstne golazni k nam. Število redarjev pa je vedno isto in popolnoma nedostatno. Zato pa je tudi skrajni čas, da se poklicani činitelji zganejo ter ukrenijo vse potrebne korake, da se število redarjev v Gorici poveča, kar bi se nam ponovi celo katerega policajsa vkradli.

„Krojaška zadruga“

Gorica,
Gosposka ulica št. 7.

Ravno došle

so zadnje novosti raznega krojnega blaga za spomladansko in letno sezono, kakor: Volne, perkal, Oksfort, Batist, satin, Zefir, svilo za prati, Tennis, Pique bele in barvane. — Moška sukna po vsaki ceni in veliki izbiri. — Nadalje ima bogato zalogo platna, Chiffona in prtonine, hlačevine, volnene odeje, kovtrov, bombaževine, žepnih rut, robcev, ovratnikov, naprsnikov in raznih drobnin.

Preproge, zagrinjala in porgrinjala iz volne in bombaževine. — Tudi se še naznanja slavnemu občinstvu, da se razproda vse od prejšnjih sezon zaostalo blago pod lastno ceno.

Na zahtevo stranke pošiljajo se uzorci poštne prosti hitro in točno.

Konečno se naznanja slavnemu občinstvu, da so cene tudi vsemu novemu blagu tako nizke, da se ni bati nikake konkurence!

Cene so stalne!

Zdaj se nudi rojakom v mestu in na deželi prilika za pošteno in solidno postrežbo!

„Centralna posojilnica“ v Gorici,

registrovana zadruga z omejeno zavezo, sprejema hranilne vloge, katere obrestuje po 4½ polmesečno; nevzdržene obresti pripisuje konec leta h glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Daje posojila udom na osebni kredit po 5½ in na vknjižbo po 5½.

Sprejema člane z glavnimi deleži po 200 K in z opravičnimi deleži po 2 K.

Otvorja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru. Za nalažanje in vračanje so na razpolago poslovnice c. kr. poštne hranilnice, tako da je mogoče poslati denar brez poštne stroškov.

Uradne ure so vsak delavnik od 8—12. ure zjutraj in ob ponedeljkih in četrtek tudi popoldne od 2—4 v ulici Veturini 9.

Teodor Slabanja, srebrar,

v Gorici, ulica Moreli 12,

priporoča prečast. duhovščini za izdelovanje cerkvenih posod in orodja. Pripravo cerkvenega orodja olajšuje revnim cerkvam s tem, da daje tudi na obroke. Obroke si pa preč. p. n. gospod naročevalec sam lahko določi.

urar c. kr. državnih
železnic, Gosposka
ulica št. 25, Gorica,

priporoča svojo veliko zalogo srebrnih in zlatih najboljših švicarskih ur in ure gld. rižic po najnižjih cenah, prejš. zlate posebno v ure od gld. času sv. 20 naprej, za BIRME. gospodične in sicer zlate od 11 torej! gld. naprej. Sprejema tudi popravila vsakovrstnih ur. Vsako popravilo garantira eno leto. — Delo solidno. Se priporoča svojim rojakom.

Krojaška mojstra Čufer & Bajt

v Gorici, ulica sv. Antona št. 7
v hiši g. Jerneja Kopača

izdelujeta vsakovrstne obleke za moške po meri, bodisi fine ali pa priproste.

Priporočata se svojim rojakom v Gorici in na deželi, posebno pa č. duhovščini za obilna naročila.

Pri svetem Antonu Padovanskem

PRVA ZALOGA

cerkvenih oblek in nabožnih stvari.

Trst, Via Muda vecchia št. 2 (za mestno hišo)

Dobi se bogata izbira pianet, dalmatik, pluvial, humeral, roketov kvadratov, kolarjev Leo, prsnikov, misalov, brevirjev, ritualov, diurnov in nešteto nabožnih različno fino vezanih knjig, svečnikov, križev, svetilnic, kelihov, ciborjev se srebrno kupo.

Jedina zaloga za celo Primorje kipov o vsakovrstni velikosti in kvaliteti, umetniško delo v romanskem kartonu, priporočljivih posebno za vlažne cerkve.

Zaloga sveč iz čistega čebelnega voska kakor tudi mešane sveče I. in II. vrste, podob, vencev, križčev in svetinj vsakovrstnih.

Lastna izdelovalnica palm iz umetnih cvetlic in vsakovrstnih drugih del spadajočih k bogočastju, izvršijo se vezenja (ricami) najfinejša za zastave, pregrinjala i. dr.

Popravlja se vsakovrstne stvari za ceno, pri kojoj je izključena vsaka konkurenca.

Naročitve se izvršijo točno in hitro.

Ob nedeljah in praznikih je prodajalnica zaprta.

Z odličnim spoštovanjem

Anton J. Vogrič.

Nova zaloga pristnih vin.

Andrej Abuja,

v Gorici, Križne ulice (Via della Croce) št. 4,

priporoča zasebnikom, krčmarjem in drugim svojo zalogo belih in črnih vin po zmernih cenah. Dostavlja na dom in razpošilja po železnici v sodih po 56 litrov naprej. — Na zahtevo pošilja tudi uzorce. — Postrežba poštena in točna.

Trtorejci, pozor!!

Ne zamudite ugodne prilike cenega nakupa gumijevih vezij za cepljenje. Domača tvrdka

Konjedic & Zajec, Gorica,

pred nadškofijo šte. 5., Vam nudi iste in sicer 1 kilogram stane 19 kron, na drobno po 20 stotink radi opustitve.

Velika zaloga šivalnih strojev vsake vrste za šivilje, krojače in čevljarje.

Edino zastopstvo

Pffafovih šivalnih strojev,

kateri so svetovno znani na trpežnosti in debroti, ter so najsposobnejši za vsake vrste del, kakortudi za vezanje, rekamiranje, so edini, ki se jamčijo za 10 let.

Konkurenca je pri nas izključena in nemogoča!!

V zalogi imamo tudi

BURSKA DVOKOLESA

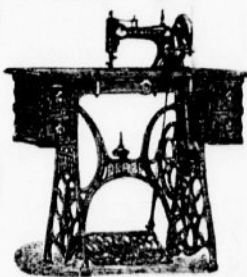
ter angleške „Helikal Premier“, in „Regent“.

Cena je od 180 K naprej.

Prodajata tudi slamoreznice in stiskalnice, puške in samokrese vsake vrste. Komat šivank za šivilje stane v Gorici le 70 v. Edina meh. delavnica za popravilo šivalnih strojev in dvokoles

Za obilno naročbo se priporočata sl. občinstvu udana

Saunig & Dekleva,
ulica Municipio št. 1.

Ivan Schindler, Dunaj III., Erdbergstrasse 12.

pošilja že veliko let dobro znane stroje vsake vrste za poljedelstvo.

Mline za sadje in grozdje, stiskalnice za sadje in grozdje, škropilnice, poljska orodja, stiskalnice za seno, mlatilnice, vitle, trijerje, čistilnice za žito, luščilnice za koruzo, slamoreznice, stroj za rezanje repe, mline za golanje, kotle za kuhanje klate, sesalke za vodnjake in gnojnice, vodovode, žel. cevi itd.

Od sedaj vsakomur po zopet zdatno znižanih cenah! Ravno tako vse priprave za kletarstvo: medene pipe, sesalke za vino, gumijeve in konopljene cevi, gumijeve ploče, stroj za točenje piva, škrinje za led, stroje za sladoled, priprave za izdelovanje sodovke in penečih vin, mline za dišavo, kavo itd.; stroje za izdelovanje klobas, tehtnice za živino, tehtnice na drog, stebarske tehtnice, namizne tehtnice, decimalne tehtnice; železno pohištvo, železne blagajne, šivalne stroje vseh sestav, orodja in stroje vsake vrste za ključavničarje, kovače, kleparje, sedlarje pleskarje itd.

Vse s večletnim jamstvom!

Po najugodnejših plačilnih pogojih, tudi na obroke!

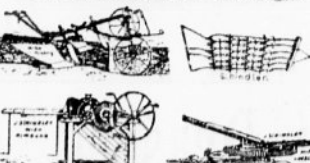
Ceniki z več kot 400 slikami brezplačno.

Prekupcem in agentom posebne prednosti!

Dopisuje se tudi v slovenskem jeziku.

Piše naj se naravnost:

Ivan Schindler,

Cigankе goljufice. — V soboto popoldne sta prišli v štacunu Josipa Kogoj v Podgori dve ciganki in sta menjali pri njem nekaj denara. Pri ti priliki pa sta ciganki osleparili Kogoj za 130 K, potem pa sta izginili.

Izpred sodišča. — Te dni se je moral zagovarjati pred tukajšnjim okrožnim kot kazenskim sodiščem 19 letni trgovski pomočnik Anton Nabergoj, kateri je bil tožen, da je v raznih presledkih okradel svojega gospodarja, g. Angela Casagrande iz Ajdovščine za 500 K. Sodni dvor pa ni bil prepričan, da je to, kar je počenjal Nabergoj, bila tatvina, in ga je zaradi tega obsodil le zaradi prestopka na 10 dni zapora.

Dne 19. aprila so plesali v Vrtojbi v neki krčmi. Bila sta tam tudi neki Podbršič in neki Faganel. Orožniki in občinski redar zaukazali so Faganelu, naj se odstrani, in ker se ni hotel z lepa odstraniti, odstraniti so ga hoteli z grda. Podbršič pa je hotel s silo zabraniti, da bi se Faganel ne odstranil. Zaradi tega se je moral te dni zagovarjati pred sodiščem radi nasilstva. Sodišče ga je obsodilo na 3 mesece ječe ter na trdo ležišče in post vsaki mesec.

Opuščen notarijat. — Kakor čujemo se je mesto notarij v Bovecu opustilo.

Sadni trg v Dornbergu. — Iz Dornberga nam pišejo: Pri nas se je ustanovil sadni trg. Ta za našo občino in okolico prekristna in prepotrebna naprava, obeta lepih vsebov. Dasi je vsak začetek težak, sponaša se prav dobro, ker trži se prav živabno.

Koliko truda, denarja in zatega časa si prihrani ljudstvo, ako bode vedelo ceniti to prekristno napravo.

Vabimo kupce, da prihite odjemati lepo sadje, kojega je vkljub slani v obilici.

Pri ti priliki pozivljamo gospode poslance in prosimo vplivne osebe, da zastavijo svoj glas, ter nam izposlušajo tretji vlak, s kojim bode možno, odposiljati sadje direktno. Pojasnijo naj na pristojnem mestu, da bode imela vipavska železnica le tem potom lep dobiček. Jutranji vlak je navadno natlačen, a za nazaj ne mara in ne more čakati ljudstvo do večera.

Marijna družba v Kamnjah je napravila dne 17. t. m. veselico s petjem in gledališko igro Sv. Neža. Reči moramo, da se je veselica posrečila. Petje je bilo dobro, zlasti je ugajal mešan zbor: „Domovini“ in ženski zbor: „Slovenskim mladencam“. Tudi moški zbori so se dobro obnesli. Pri samospetu „Slavjanka“ smo občudovali obsežen glas pevke. Visoki „b“ s tako lahkoto prijeli, to ni kar si bodi, taki soprani so redki. Krasna Gregoričeva pesem: „Rabeljsko jezero“ je naredila na poslušalce globok utis; pa se je tudi deklamovalka potrudila, da se je dobro naučila in prav lepo prednašala. Tudi druga deklamovalka je zelo častno rešila svojo nalogo. Najlepše pa je vspela igra „Sv. Neža“; človek bi mislil, da ima pred sabo kakšne mestne gospodične, ne pa priprosta kmetska dekleta; tako lepo so se kretala na odru. Najboljše sta igrali Neža in Klavdija, posebno Neža je včasih tako pristržno govorila, da so marsikomu prišle solze v oči. — Krasen je bil nastop Klavdije v drugem dejanju, ko zve, da jej je sin postal kristjan ter vsa obupana zbeži z odra. — Zelo lepo sta igrali tudi Lucina in Emerencijana na koncu drugega dejanja. A tudi drugi, zlasti pa pretor Simforjan, so dobro igrali. Pozneje smo zvedeli, da je sestra g. kaplana g. na I. V. mnogo pripomogla, da se je tako lepo vršilo, ker se je za odrom veliko trudila z napravljem in oblačenjem igralc. Upamo, da to ni zadnja veselica ktero je priredila kamenska Marijna družba.

Vabilo na veselico, koje priredi dekliska šola „Elizabetišče“ v Tomaju, dne 31. maja in 1. junija 1903. na dvorišču g. Marije Čefuta-Ueman s sodelovanjem mešanega zbora pevskega društva „Tomaj“ pod vodstvom pevovodje g. S. Prencisa. Začetek ob 4 $\frac{1}{2}$ uri pop. Vstopnina 40 vin., sedeži 1. vrste 1 K. Preplačila se z ozirom na blagohotni namen hvaležno vsprejemajo v korist „Elizabetišča“. K obilni udeležbi vabi uljudno. „Elizabetišče“.

Vspored narodnega slavlja v Ajdovščini-Šturiji dne 1. junija je sledeči: 1. Predvečer slavnostnega dne mirozov po Ajdovščini-Šturiji; 2. Slavnostni dan: a) ob 4. uri zjutraj budnica, od 9. ure predpoludne do 2. popoldne sprejemanje društev in gostov, b) 2 $\frac{1}{4}$ popoldne obhod društev po Ajdovščini-Šturiji, med katerim pozdravita ista županstva Ajdovščine in Šturija, c) narodno ženstvo odiči društvene zastave z spominskimi trakovi in lavorjevi venci, d) „Kolo“ iz Trsta; 3. Anton Foerster:

„Domu“, poje „Glasbeno in pevsko društvo“ iz Gorice; 4. Fran Ferjančič: „Oj slovensko zemljica“, poje pevsko društvo rihemberško; 5. Davorin Jenko: „Što čutiš Srbije tužni“, poje društvo „Školj“ iz Šmarji; 6. Anton Foerster: „Naše gore“, poje „Pevsko in Glasbeno društvo“ iz Gorice; 7. Fran Ferjančič: „Oj sijaj, sijaj solnce“, poje društvo „Nanos“ z Goč; 8. Ferd. Juvaneč: „Pastir“, poje pevsko društvo iz Dornberga; 9. Anton Foerster: „Pobratimija“, poje pevsko društvo iz Šturija; 10. Ivan plem. Zajc: „Delo“, poje društvo „Kolo“ iz Trsta; a) telovadba, b) proste vaje, c) vaje na orodju, d) ples.

Murvino perje. — Ker je letošnja slana napravila posebno na murvinem perju velikansko škodo, je cena temu perju zdaj neverjetno visoka. V Vidmu plačujejo murvino perje po 35, 50, 55, in celo do 60 lir kvintal.

Najdene reči. — Na policiji se nahajata dva mošnjička z denarom. V vsakem mošnjičku je kakih 10 K denara.

Protestni shodi zoper madjarska nasilstva na Hrvatskem. — V Trstu se je vršil v nedeljo protestni shod proti madjarskim napisom na Hrvatskem. Shod je bil impozanten. Udeležilo se ga je nad 2000 oseb. Govorili so na shodu sklicatelj shoda prof. Mandić, mestni in deželni zastopnik odvetnik dr. Ribar, hrvatski pisatelj Tresić-Pavičić in vodja socijalnih demokratov Kopač.

Vsi govorniki so protestirali proti madjarskim nasilstvom ter proti temu, da se pošilja naše vojaštvo na Hrvatsko, kjer mora nastopati proti Hrvatim, ki se boré za svoje pravice in proti madjarskim nezakonitostim. Protestiralo se je tudi proti temu, da se pošiljajo madjarski detekтиви v naše zemlje, kakor se je to zgodilo pred kratkim v Ljubljani. V smislu teh protestov sestavljene resolucije, so se na shodu navdušeno sprejele. Jednaki shodi se bodo te dni vršili tudi v Dalmaciji, v Ljubljani in v Pragi. V nedeljo priredé v Dalmaciji 20 takih shodov. Istotako bode tak shod v nedeljo v Ljubljani v „Mestnem domu“, katerega se vdeleže vse stranke. Dalmatinska hrvatska občinska zastopstva so se obrnila brzojavno do cesarja s prošnjo, naj bi zastavil prelivanje krvi na Hrvatskem.

Prepričani smo, da tudi goriski Slovenci ne zaostanejo za drugimi Slovani ter da priredé tudi oni shod ali pa shode, na katerih bodo protestirali proti krutim nasilstvom, katero morajo prenašati od strani Madjarov bratje Hrvatje.

Konstituiranje občinskega zastopstva v Tinjanu. — V Tinjanu se je te dni vršilo konstituiranje občinskega zastopstva in je bil izbran za občinskega načelnika Krizmanič Venceslav. Po svoji izvolitvi je izjavil Krizmanič, da se smatra za istrskega Hrvata in da hoče gledati na to, da ostane uradni jezik tinjanske občine tudi odslej, kakor je bil doslej, hrvatski.

Lep izgled visokega gosta v Opatiji. — „Naši Slogi“ pišejo iz Opatije, da se nahaja tam že več mesecev veliki vojvoda luksenburški Adolf. Ta visoki gost sprehajal se je običajno vsaki dan po cesti ob morski obali. Videl je tam vsaki dan siromaka, prosečega milodare. Veliki vojvoda nadaril ga je tudi vsaki dan. Ko ga pa ni videl dva dni zaporedoma, poslal je svojega komornika na občno vprašat po siromaku. Tu so mu pa povedali, da je siromak umrl po kratki mučni bolezni. Veliki nadvojvoda zaukaže napraviti krasen venec, kateri naj se položi na krsto siromaka, sam pa je sklenil udeležiti se pogreba. Ko so doznali to drugi gospodje v občini in na okr. glavarstvu, udeležili so se tudi oni pogreba. Po pogrebu je obljubil veliki vojvoda, da hoče pokojnikovo ubogo družino podpirati.

Razstava psov zabranjena. — Z Dunaja se poroča, da ondi zelo stekajo psi. Do sedaj je usmrčenih čez 100 steklih psov. To je dalo povod dunajski policiji, da je zabranila razstavo psov, ki bi se bila sicer vršila od 8.—10. t. m. Odbor za razstavo, ki ima vsled te prepovedi veliko škodo, je napel vse sile, da bi se razstava vendarle vršila, a policija je obstala na svoji prepovedi, katero je utemeljevala zlasti s tem, da če bi se na razstavi pokazal le jeden slučaj steklosti, bi se morali kar vsi razstavljeni psi pobiti.

Namesto polkovnika desetnika? — Pri vojaških vajah v Velikem Varadinu je neznani zločinec ustrelil korporala Frana Kaprana. Ta je bil koj mrtev. Ko je počil usodni strel, je tik poleg Kaprana stal polkovnik. Bržčas je bila kroglja namenjena polkovniku.

Sredstvo proti reumatizmu. — V zadnji seji društva zdravnikov je po bil bil čebelin vplik. Dr. Perc je rekel, da

je ozdravel že nad 500 oseb, ki so trpele najhujše reumatične bolečine z vpikom čebel. Dr. Perc je rekel, da čuti sicer zdrav človek bolečine, ko ga vpiči čebela. S časoma da se temu popolnoma privadi. Človek, ki se je privadil čebelinim vpikom, je po dr. Percovem mnenju, zavarovan proti zastrupljenju. Kdor pa ima reumatične bolečine, ta čebelinega vpika niti ne čuti. Pri takem človeku je treba mnogo čebelinih vpikov, predno se opazi oteklina. Ali v istem hipu nehajo pa tudi bolečine, katere mu je povzročal reumatizem. Pri svojem zdravljenju bolnih na reumatizmu, priučil je dr. Perc svoje bolnike na čebelne vpike in sicer polagoma, tako, da zamore bolnik, ko se je privadil čebelinim vpikom, prenesti do 70 vpikov na mestu, kjer čuti bolečine. Na ta način je morala neka pacientinja prenesti 6592 vpikov, ali posledica pa je bila tudi ta, da so ji za vedno prešle hude bolečine, katere so jo poprej strašno mučile.

Napad na župnika. — V Valleboni, v mali ligurski občini, prišla sta dva malopridneža pred vrata župnišča in začela sta zvoniti. Župnikova kuharica pride k vratom ter jih odpre. Ko ju je vprašala, kaj hočeta, rekla sta, da hočeta govoriti z župnikom. Kuharici pa se je koj dozdevalo, da ima opraviti z malopridneži. Rekla jima je zaradi tega, da je župnik zadržan ter da ne more z njima govoriti. Ali malopridneža nista bila zadovoljna s tem odgovorom, marveč začela sta nad kuharico vpiti ter glasno zahtevati, da hočeta župnika. Ko je zaslišal župnik vpitje, prišel je sam k vratom ter vpraša neznanca, kaj bi hotela. Denar hočeva, sta mu odgovorila, in če se vam bode huda godila. Ko jima pa župnik odgovori, da denara nima ter da se ju nič ne boji, planita na njega kot dva risa in ga začneta pretepati. Kuharici pa pade v glavo dobra misel ter steče naglo v zvonik in začne biti na plat zvona. Malopridneža, začuvši glas zvona, zbežala sta še predno so prileteli župljani župniku na pomoč.

Smrti podobno spanje. — V neki vasi na Ruskem se je pripetil sledeči čuden slučaj: 17-letna hči nekega posestnika, Evfrozina Kolomijenko, se je imela poročiti z mladeničem iz svoje vasi Dnitrijem Gončarovem. Vse je bilo pripravljeno za poroko in svatbo. Pred oltarjem pa, še predno ju je združil duhoven, pade nevesta v nezavest, in se ne prebudi več. Došli zdravnik je zahteval, da se onesvestelo pelje v bolnišnico, čemur pa so se protivili sorodniki. Ravno na veliki pravoslavni četrtak pa se je zdelo roditeljem, da je dekle izdahnilo. Vse je v žalosti, vse se pripravlja za pogreb. Zvečer je ženin nad dekletom po pravoslavnem obredu čital molitve. Ko je končal, nagne se nad „pokojnico“, da bi jej popravil cvetico, ki jej je padla čez lice. V tem zapazi, da je trenila z jedno trepalnico, a ni se za to zmenil in je odšel. Pride dan pogreba. Okoli mrtvaškega odra se je zbralo vse polno sosedov. Neka žena, Marija Bodarenko, poljubi pokojnico, a iznenadilo jo je, ko zapazi, da je lice dekletovo gorko, kar je tudi brž razodela okoli stoječim. Na to pa tudi navzoči ženin pove, kaj je videl zvečer. Okoli stoječi začno otipavati roke in obraz pokojnice in jeden od strahu vzklikne: „Bežimo, to je veša!“ In vse teče iz hiše, pa ven na polje, tresoč se od groze in strahu. Pri odru ostali so samo sorodniki in ženin. V tem pride duhovnik, ki se tudi prepriča, da je dekle še gorko, pa svetuje starišem, da pošljejo zopet po zdravnika. Došli zdravnik pregleda truplo in ko vidi, da se ni še sedlo, odredi pogreb na drugi dan, pa ukaže položiti dekle z odra na posteljo. Pa roditelji trupla niso premaknili z odra marveč le molili so nad njim naprej in naprej. Po noči se je dekle začelo buditi in gibati ter kazati znake življenja, nazadnje dihati in proti jutru se vzdigne. Ko vidi, da je na mrtvaškem odru in da okoli nje goré sveče, zakriči in hoče skočiti na tla, a bila je tako slaba, da je padla nazaj. Stariši, začuvši krik, prihite ter jo spravijo v postelj. Zjutraj so pa stariši komaj spoznali svojo hčer ki je pod utisom strahu in dolgega letargičnega spanja silno prepadla in tudi izgubila dar govora.

Opreznost nikoli ne škoduje! — V prid našim častitim gospodinjam opozarjamo iznova na to, da je priljubljena Kathreinerjeva Kneipova sladna kava, ki se je že več kot deset let povsod obnesla za izvrstno, pristna samo v zaprtih izvornih zavojih z varstveno znamko „Župnik Kneipp“. Samo ta Kathreinerjeva Kneipova sladna kava ima vonj in okus zrnate kave; zato pa dela kot primes pijače finejšo, prijetnejšo in prikupnejšo. Okušna in edino primerhna navedena

zrnati kavi. Kar se odtehtuje in prodaja odprto, je vedno zgolj oprazen ječmen ali pivovarski slad, nikoli pa ne Kathreinerjeva kava.

Fran Wilhelm odvajajoči čaj od Frana Wilhelma, lekarnarja, c. in. kr. dvornega zalagatelja v Neunkirchen (Spodnje avstrijsko), se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po K 2. — avstr. velj. Kjer ni zaloga, pošilja se direktno pošti zavoj s 15 zavitki za K 2400 franko na vse avstrijske poštne postaje. V znak pristnosti je odčitnjen na vsakem zavitku grb trga Neunkirchen (neun Kirchen).

Glasba.

„Planinke“. Pesmi za sopran, alt, tenor in bas. Uglasbil Janez Laharnar, organist. Op. 10. Cena 1 K 20 vin. V Ljubljani. Založil skladatelj. Tisk J. Blaznikovih naslednikov. 1903.

Ravno je izdal naš znameniti skladatelj 17 stranih broječ. ukusno litografin zvezek zanimivih posvetnih skladb, katere nam svedočijo, da skladatelj ne misli še odložiti svoje miloglasne lire.

Pesmi L. imajo svojstvo, da so zanimive v harmoniji, tekoče melodije resnične intencije pri strogem izvršitku tonalitete; dalje so pravilne modulacije, istinite so v izrazu pri uporabi modernih glasbenih sredstev.

Vse našete vrline se nahajajo v polni meri tudi v tem zvezku, ki pričaje, kako vsestransko napreduje skladatelj, osobito v tehničnem in izraznem pojavu. Skladatelju je bilo že v zibelko položeno krasno vezilo daru za skladanje. Ta svoj dar pa zna vporabljalati s pomočjo gladko si prisvojene harmonije in kontrapunktične tako izborna, da postanejo njegova dela v resnici zanimiva, občutna in vsestransko lepo zvoneča. — Priporočamo iskreno to najboljšo delo našega gorskega slavca vsem pevcem, pevskim društvom, čitalnicam itd. zlasti še zato, ker je besedilo povsem pošteno. Naročuje se pri skladatelju na Št. Viškgori, pošta Slap, na Primorskem. Fajgelj.

Poslano.

V št. 38. „Soče“ ter št. 20. „Primorca“ je nekdo nagromadil na me vse polno izmišljotin in neresničnosti. Posebno grda laž je, da bi bil prišel vinjen domov dne 1. maja 1902, ter zmerjal ženo, ko se je takrat v svoji razburjenosti nasproti meni nekoliko nerodno obnašala. Ostudna laž je tudi, da bi bile prišle iz sosednih hiš ženske ter me namazale po hrbtu s 16 ubitimi jajci. Podla izmišljotina je tudi, da bi bil jaz poklical k sebi podžupana, in bi se bil pred njim jokal, ko je videl to operacijo in mene rumenega kot kanarina. Res pa je, da je prišel zgoraj omenjenega dne in sicer ob 10. uri zjutraj podžupan k meni, ne da bi ga bil klical ter da me je našel praznično oblečenega, ko sem bil ravno odpravljen v Nabrežino. Zato pa imenujem „Sočinega“ poročevalca in pa tudi onega, ki mu je zgoraj omenjene laži natvezil, grdimi obrekovalcema in ostudnima lažnikoma, dokler ne dokažeta svojih trditiv.

Volčjigrad, dne 19. maja 1903.

Vinko Metlikovec.

Glasovir

v dobrem stanu je na prodaj po nizki ceni. Kje? pove upravništvo „Gorice“.

V najem se odda pod zelo ugodnimi pogoji enonadstropna hiša z vrtom ob šempeterski cesti v Št. Petru. Načrtneje se poizve pri tamšnjem županstvu.

Opravična številka Cm I. 15/3—2.

Oklic.

G. Gregorju Kos, vulgo Simonov na Grahovem h. št. 70, je vročiti pri c. kr. okrožni sodnji v Gorici tekoči pravni stvari Tomsche & Burlini vpisana tvrdka v Beljaku proti Gregorju Kos zaradi 3520 K 22 h plačilni nalog z dne 14. maja 1903. opravična številka Cm I. 15/3—1.

Ker je bivališče Gregorja Kos neznano, se mu postavlja za skrbnika v obrambo njegovih pravic gospod odv. dr. Fr. Pavličič v Gerici.

Ta skrbnik bo zastopal Gregorja Kos v oznamenjeni pravni stvari na njega nevarnost in stroške, dokler se ta ali ne oglasi pri sodnji, ali ne imenuje pooblaščenca.